

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ЗА ПЕРИОД

01. 09. 2022. - 31. 08 2026. г.

(први, други, трећи и четврти разред)

Република Србија
ТЕХНИЧКА ШКОЛА
Број:02/611-684
Датум:29.06.2022.
Зајечар

На основу члана 119 Закона о основама система образовања и васпитања (Сл.гл.РС број 88/17 , 27/18 , 10/19 , 6/20 и 129/21) и члана 50 Статута Техничке школе у Зајечару, Школски одбор Техничке школе у Зајечару, једногласно, на седници одржаној 29.06.2022.године доноси

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ У ЗАЈЕЧАРУ ЗА ПЕРИОД 2022/2026.ГОДИНЕ

Образложење

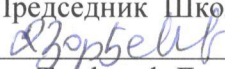
Закон о основама система образовања и васпитања у члану 61 (Сл.гл.РС број 88/17 , 27/18 , 10/19 , 6/20 и 129/21) садржи обавезу Школског одбора да доноси школски програм који се израђује у складу са Националним оквиром образовања и васпитања и садржи циљеве школског програма л назив, врсту и трајање свих програма образовања и васпитања које школа остварује, језик на коме остварује програм, начин прилагођавања школског програма према нивоу образовања и васпитања и друга питања.

У складу са напред наведеном одредбом закона, после разматрања, Школски одбор Техничке школе у Зајечару донео је Школски програм Техничке школе у Зајечару за период 2022/2026.године.

У Зајечару,

Председник Школског одбора

Борђевић Данијела

1. УВОД

Школски програм чине сви садржаји, процеси и активности који имају за циљ остваривање образовно-васпитних задатака и сврху да промовишу интелектуални, лични, друштвени и физички развој ученика.

При изради Школског програма стављен је акценат на специфичност стручне школе и средине у коју школа делује. Према томе, полазиште рада на садржајима Школског програма јесу потребе и интереси наших ученика, њихових родитеља и локалне заједнице, у складу са оптималним могућностима школе.

Школски програм се доноси на основу наставног плана и програма у складу са Законом.

Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира и реализује свој рад.

Поједини делови школског програма иновирају се у току његовог остваривања.

2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМ

1. Закони и подзаконска акта по којима школа ради:

Законска акта

- Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 27/2018 - др. закон, 6/2020 и 129/2021),
- Закон о средњем образовању и васпитању („Сл. гласник РС“, број 55/2013, 101/2017, 6/2020 и 52/2021),
- Закон о дуалном образовању („Сл. гласник РС“, број 101/2017 и 6/2020),
- Закон о уџбеницима ("Службени гласник РС", број 27/2018),

Правилници

- Правилник о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС“, број 46/2019 и 104/2020)
- Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности ("Сл. Гласник РС ", бр. 65/18),
- Правилник о посебном програму образовања и васпитања (Службени гласник РС, број 85/2021 од 31. августа 2021.)
- Правилник о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС", број 82/2015 и 59/2020).
- Правилник о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета („Службени гласник РС“, број 117/13),
- Правилник о педагошкој норми свих облика образовно-васпитног рада наставника и стручних сарадника у средњој школи (Сл. гласник бр.1/92 и Просветни гласник бр. 23/97, 2/2000 и 15/2019.),
- Правилник о стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја ("Сл. Гласник РС - просветни гласник", бр. 5/11),
- Правилник о стандардима квалитета рада установе ("Сл. Гласник РС - Просветни гласник", бр. 14/18),
- Правилник о вредновању квалитета рада установе ("Сл. гласник РС - Просветни гласник" бр. 10/19),
- Правилник о програму свих облика рада стручних сарадника (Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 5/12 и 6/2021),

- Правилник о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставника, васпитача и стручних сарадника (Службени гласник РС - Просветни гласник бр. 81/2017 и 48/2018),
- Правилник о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника (Службени гласник РС - Просветни гласник бр. 22/2005, 51/2008, 88/2015, 105/2015 и 48/2016),
- Правилник о полагању стручног испита за секретара установе (Службени гласник РС - Просветни гласник бр. 73/04, 106/03 и 20/04),
- Правилник о јавним исправама које издаје средња школа (Службени гласник РС, бр. 56/2019),
- Правилник о евиденцији у средњој школи (Службени гласник РС, бр. 56/2019),
- Правилник о дипломама за изузетан успех ученика у средњим школама (Службени гласник РС, бр. 37/93 и 45/15),
- Правилник о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност средњег образовања и васпитања (Службени гласник РС, бр. 72/2015, 84/2015, 73/2016, 45/2018 и 106/2020)

Наставни планови и програми (планови и програми наставе и учења)

- Правилник о плану и програму образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним и уметничким школама ("Службени гласник СРС - Просветни гласник", број 6/90),
- Правилник о изменама и допунама Правилника о плану образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним школама и уметничким школама ("Службени гласник РС - Просветни гласник", број 4/91, 7/93, 17/93, 1/94, 2/94, 2/95, 3/95, 8/95, 5/96, 3/2001, 2/2002, 8/2002, 5/2003, 10/2003, 24/2004, 1/2005, 3/2005, 6/2005, 11/2005, 6/2006, 12/06, 8/2008, 1/2009, 3/2009, 10/2009, 5/2010, 8/2010, 11/2013, 14/2013, 5/2014-I, 5/2014-II, 3/2015, 11/2016, 13/2018 и 15/2019),
- Правилник о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 5/93),
- Правилник о изменама и допунама Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 5/93, 1/94, 5/98, 08/98, 3/02, 13/02, 11/03, 22/04, 20/07, 10/13, 11/13, 14/13, 10/15),
- Правилник о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 10/15),
- Правилник о изменама Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 3/16, 5/17 и 8/18),
- Правилник о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 10/15),
- Правилник о изменама Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 2/16, 5/17, 8/18 и 4/19),
- Правилник о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 3/93),
- Правилник о изменама и допунама Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни

- гласник", број 1/94, 3/95, 1/96, 8/96, 5/97, 20/97, 6/98, 8/98, 3/99, 1/01, 9/02, 9/03, 22/04, 1/05, 9/13, 11/13 и 14/13),
- Правилник о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 6/14),
 - Правилник о допунама Правилника о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 11/15, 1/16, 2/16, 10/16, 11/16, 4/17 и 1/18),
 - Правилник о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 6/14),
 - Правилник о допунама Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 11/15, 1/16, 5/16, 10/16, 13/16, 4/17, 5/17 и 1/18),
 - Правилник о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 4/93),
 - Правилник о изменама и допунама Правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 1/94, 1/95, 7/95, 7/96, 3/01, 8/02, 3/03, 1/05, 7/05, 2/07, 4/07, 7/12, 2/13, 11/13, 14/13 и 6/14)
 - Правилник о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 7/12),
 - Правилник о допунама Правилника о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 6/14, 10/14, 14/15, 4/16, 11/16, 5/17, 1/18, 5/18 и 13/18),
 - Правилник о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 7/12),
 - Правилник о допунама Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 2/13, 6/14, 10/14, 8/15, 14/15, 4/16, 13/16, 5/17, 1/18, 11/2018 и 9/2020),
 - Правилник о допунама Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника и Машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 10/2014, 2/2018 и 13/2020),
 - Правилник о наставном плану и програму огледа за образовни профил електротехничар информacionих технологија - оглед („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 4/12)

Правилници простор и опрема

- Правилник о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање плана и програма заједничких предмета у стручним школама за образовне профиле III и IV степена стручне спреме („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 7/91),
- Правилник о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање наставних планова и програма образовања и васпитања за стручне предмете у стручним школама које остварују наставни план и програм за образовни

- профил техничар мехатронике („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 20/2015 и 14/2020),
- Правилник о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање наставних планова и програма образовања и васпитања за стручне предмете за образовне профиле у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручним школама у подручју рада Електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 16/2015, 10/2016, 11/2017, 4/2018, 13/2018, 2/2020 и 14/2020.),
 - Правилник о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање наставних планова и програма образовања и васпитања за стручне предмете за образовне профиле у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручним школама у подручју рада Машинство и обрада метала („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 17/2015, 7/2016, 4/2017, 5/2017 и 11/2017.),
 - Правилник о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава за остваривање наставних планова и програма образовања и васпитања за стручне предмете за образовне профиле у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручним школама у подручју рада Саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 16/2015, 11/2017, 13/2018 и 7/2019),

Стручна спрема

- Правилник о степену и врсти образовања наставника из општеобразовних предмета, стручних сарадника и васпитача у стручним школама (Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 8/2015, 11/2016, 13/2016-I, 13/2016-II, 2/2017-I, 2/2017-II, 13/2018, 7/2019, 2/2020, 14/2020 и 15/2020)
- Правилник о степену и врсти образовања наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у стручним школама у подручју рада Електротехника (Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 8/2015, 11/2016, 2/2017, 8/2017, 4/2018, 13/2018, 2/2020 и 14/2020)
- Правилник о степену и врсти образовања наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у стручним школама које остварују наставни план и програм за образовни профил техничар мехатронике (Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 20/2015, 2/2017 и 14/2020)
- Правилник о степену и врсти образовања наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у стручним школама у подручју рада Машинство и обрада метала (Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 16/2015, 11/2016, 13/2016, 2/2017, 3/2017, 8/2017, 4/2018, 18/2018, 1/2019, 9/2019 и 2/2020)
- Правилник о степену и врсти образовања наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у стручним школама у подручју рада Саобраћај (Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 16/2015, 2/2017, 8/2017, 16/2018, 4/2019, 7/2019, 9/2019 и 2/2020.)

Остала подзаконска акта

- Стручног упутства о организовању такмичења и смотри ученика средњих школа (Министар просвете, у Београду, 23.1.2007. године, Број 110-00-304/2007-11),
- Општег педагошко - дидактичка упутства о остваривању садржаја програма у средњим школама („ Сл. гласник РС - Просветни гласник“, 5/91),
- Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика (Службени гласник РС, бр. 21/2015 и 92/2020),
- Правилник о календару образовно - васпитног рада средњих школа за школску 2021/2022 („Службени гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2021),
- Стручно упутство за организовање и остваривање наставе непосредним путем и путем учења на даљину за средње школе у школској 2021/22. години (МПНТР број 611-00-1248/2020-03 од 11.08.2020.) и Допуна Стручног упутство за организовање и

оствариивње наставе непосредним путем и путем учења на даљину за средње школе у школској 2021/22. години (МПНТР број 611-00-1248/1/2020-03 од 20.08.2020.)

- Стручно упутство о формирању одељења и група у основним и средњим школама за школску 2021/2022. годину (МПНТР број 611-00-0025/1/2021-15 од 23.06.2021.)

И други закони и прописи који се примењују у финансијском пословању Школе и радно - правним односима.

2. Општа акта школе:

- Статут Техничке школе у Зајечару, 02/611-236 од 25.02.2022. године
- Пословник о раду Наставничког већа Техничке школе у Зајечару, 04/611-273 од 14.03.2018. године
- Пословник о раду Школског одбора Техничке школе у Зајечару, 02/611-203 27.02.2018. године
- Пословник о раду Педагошког колегијума Техничке школе у Зајечару, 04/611-443/2 од 20.04.2018. године
- Правилник о раду запослених у Техничкој школи у Зајечару од 26.09. 2013. године
- Правилник о мерама, начину и поступцима заштите безбедности ученика Техничке школе у Зајечару, од 29.03.2018. године
- Правилник о организацији и систематизацији радних места у Техничкој школи у Зајечару, од 14.09.2018. године
- Правила заштите од пожара у Техничкој школи у Зајечару, од 20.04.2011. године
- Правилник о безбедности и заштити здравља на раду у у Техничкој школи у Зајечару, од 16.11.2013. године
- Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности ученика Техничке школе у Зајечару 02/611-358 од 29.03. 2018. године
- Пословник о раду Савета родитеља Техничке школе у Зајечару, 03/611-103 од 31.01.2018. године.

3. Остале смернице у раду и планирању:

- Стратегија развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године ("Сл. гласник РС", бр. 63/2021)
- Стратегија образовања одраслих у Републици Србији
- Стратегија развоја информационог друштва у републици Србији
- Акциони план за унапређење вредноване кључне области у процесу самовредновања школе у претходној школској години
- Извештај о реализацији Годишњег плана рада школе за претходну школску годину, извештаји СВ, Актива и Тимова

3. СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМ

3.1. СВРХА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање потребних знања, вештина и ставова неопходних за живот у савременом друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

- Образовање ученика за занимања која ће им омогућити рад на одговарајућим пословима у привреди и наставак школовања на струковним и академским студијама.

3.2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

- Развој интелектуалних капацитета и знања ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима
- Подстицање и развој физичких и здравствених способности ученика
- Оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења
- Оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот
- Развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина
- Омогућавање укључивања у процесе европског и међународног повезивања
- Развијање предузетничких вештина
- Развијање свести о значају заштите и очувања природе и животне средине
- Усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократски уређеног, хуманог и толерантног друштва
- Уважавање плурализма вредности и омогућавање, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све
- Поштовање права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву
- Развијање код ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етничке и верске толеранције, јачање поверења међу ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост
- Развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности

4. НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ ШКОЛА ОСТВАРУЈЕ

ПОДРУЧЈЕ РАДА: ЕЛЕКТРОТЕХНИКА

Образовни профили – четворогодишње школовање:

- електротехничар рачунара
- електротехничар енергетике
- електротехничар за електронику на возилима
- техничар мехатронике
- електротехничар информационих технологија

ПОДРУЧЈЕ РАДА: САОБРАЋАЈ

Образовни профили – четворогодишње школовање:

- техничар друмског саобраћаја

Образовни профили – трогодишње школовање:

- возач моторних возила

ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ ОСТВАРУЈУ ПРОГРАМИ

Сви програми образовања и васпитања остварују се на српском језику.

5. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР РАЧУНАРА

Циљ стручног образовања за квалификацију електротехничар рачунара је оспособљавање лица за инсталирање, надзор, надоградњу и одржавање рачунарских система и израду система са микроконтролером и микрорачунарима.

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ЕНЕРГЕТИКЕ

Циљ стручног образовања за квалификацију електротехничар енергетике је оспособљавање лица за припремање и организацију електроинсталатерских радова, израду и одржавање електроенергетских водова и постројења и управљање и одржавање електричних машина и електромоторних погона.

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ЗА ЕЛЕКТРОНИКУ НА ВОЗИЛИМА

Циљ стручног образовања за квалификацију електротехничар за електронику на возилима је оспособљавање лица за припремање и организацију електроинсталатерских радова, израду и одржавање електроенергетских водова и постројења и управљање и одржавање електричних машина и електромоторних погона.

ЕЛЕКТРОТЕХНИЧАР ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА

Циљ стручног образовања за квалификацију електротехничар информационих технологија је оспособљавање лица за израду десктоп и веб апликација и израду и одржавање електроенергетских водова и постројења и управљање и одржавање електричних машина и електромоторних погона.

ТЕХНИЧАР ДРУМСКОГ САОБРАЋАЈА

Циљ стручног образовања за квалификацију техничар друмског саобраћаја је оспособљавање лица за организацију превоза у путничком и теретном саобраћају.

ВОЗАЧ МОТОРНИХ ВОЗИЛА

Циљ стручног образовања за квалификацију возач моторних возила је оспособљавање лица за управљање теретним моторним возилима.

Неопходност сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада, потребе континуираног образовања, стручног усавршавања, развоја каријере, унапређивања запошљивости, усмерава да лица буду оспособљена за:

- примену теоријских знања у практичном контексту;
- преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери;
- благовремено реаговање на промене у радној средини;
- ефикасан рад у тиму;
- примену сигурносних и здравствених мера у процесу рада;
- примену мера заштите животне средине у процесу рада;
- употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу
- препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу

6. ПРЕГЛЕД ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА, ОБАВЕЗНИХ – ИЗБОРНИХ И ИЗБОРНИХ ПРОГРАМА ПО ПОДРУЧЈИМА РАДА И ОБРАЗОВНИМ ПРОФИЛИМА

6.1. ПОДРУЧЈЕ РАДА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА

Образовни профили:

- електротехничар рачунара
- електротехничар енергетике
- електротехничар за електронику на возилима
- техничар мехатронике
- електротехничар информационих технологија

НЕДЕЉНИ И ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА

6.1.1. Општеобразовни предмети за образовни профил електротехничар рачунара

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	3	102	3	102	3	93
2	Страни језик	2	74	2	68	2	68	2	62
3	Физичко васпитање	2	74	2	68	2	68	2	62
4	Математика	3	111	3	102	3	102	3	93
5	Рачунарство и информатика	2*	74*						
6	Историја	2	74						
7	Географија			2	68				
8	Хемија	2	74						
9	Ликовна култура	1	37						
10	Биологија	2	74						
11	Социологија са правима грађана							2	62

* вежбе

6.1.2. Стручни предмети за образовни профил електротехничар рачунара

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТ РАЗРЕД												
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње			блок	недељно		годишње			блок						
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>		<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>									
1	Основе електротехнике	3	1	111	37	3		111																			
2	Рачунарска графика и мултимедија		2		74																						
3	Електротехнички материјали					1		37																			
4	Примена рачунара у електротехници						2		74																		
5	Електрична мерења					1	1	37	37																		
6	Мерења у електроници									2	1	70	35														
7	Електроника I					3	1	111	37																		
8	Електроника II									2	1	70	35														
9	Дигитална електроника									2	1	70	35														
10	Економика и организација предузећа															2		62									
11	Програмирање					1	1	37	37	2	2	70	70	30		2	2	62	62	30							
12	Рачунари									2	1	70	35	30		3	2	93	62	30							
13	Електроенергетика									2		70															
14	Рачунарске мреже и комуникације															2	1	62	31								
15	Основе аутоматског управљања															3	1	93	31	30							
16	Практична настава		2		74		2		74																		

6.1.3. Изборни програми за образовни профил електротехничар рачунара

Изборна настава састоји се сваке школске године из:

- **изборног предмета предвиђеног Законом:** Грађанско васпитање или Верска настава (1 час недељно током школске године);
- **једног изборног предмета предвиђеног Програмом образовног профила** – са недељним фондом од 2 часа или **два изборна предмета предвиђених Програмом образовног образовног профила** са недељним фондом од 2 часа у трећем и четвртном разреду.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕДВИЂЕН ЗАКОНОМ		Први разред	Други разред	Трећи разред	Четврти разред
		Н	Н	Н	Н
1	Грађанско васпитање	1	1	1	1
2	Верска настава	1	1	1	1

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
<i>Општеобразовни предмети</i>									
1	Музичка култура*					1	34	1	31
2	Екологија и заштита животне средине*					1	34	1	31
3	Изабрана поглавља математике					2	68	2	62
4	Историја (одабране теме)*					2	68	2	62
5	Физика					2	68	2	62
6	Логика са етиком*					2	68	2	62
<i>Стручни предмети</i>									
1	Електроенергетика							2	62
2	Пословне комуникације *					2	68	2	62
3	Алати за управљање садржајем на интернету ¹							2	62
4	Управљање пројектима							2	62

* ученик бира једном у току школовања, ¹ Програм изборног предмета реализује се кроз вежбе

6.1.4. Општеобразовни предмети за образовни профил електротехничар енергетике

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	3	111	3	105	3	93
2	Страни језик	2	74	2	74	2	70	2	62
3	Физичко васпитање	2	74	2	74	2	70	2	62
4	Математика	3	111	3	111	3	105	3	93
5	Рачунарство и информатика	2*	74*						
6	Историја	2	74						
7	Географија	2	74						
8	Хемија	2	74						
9	Ликовна култура	1	37						
10	Биологија	2	74	2	74				
11	Социологија са правима грађана							2	62

* вежбе

6.1.5. Обавезни стручни предмети за образовни профил електротехничар енергетике

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТ РАЗРЕД				
		недељно		годишње		недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок
		T	B	T	B	T	B	T	B		T	B	T	B		T	B			
1	Физика	2		74																
2	Основе елекфотехнике	3	1	111	37	3		111												
3	Основе машинства	2			74															
4	Увод у електроенергетику	2		74		2		74												
5	Софтверски алати у електроенергетици						2		74											
6	Електрична мерења					2	1	74	37											
7	Електроника					2	1	74	37											
8	Електричне инсталације и осветљење					2		74			2		70							
9	Мерења у електроенергетици										2		70							
10	Енергетска електроника										2	1	70	35						
11	Електричне машине										2	1	70	35		2	1			
12	Електроенергетски водови										2		70			2	1			30
13	Електроенергетска постројења										2		70			2	1			30
14	Предузетништво															2				
15	Техничка документација															2				
16	Основе система управљања															2	1			
17	Практична настава		2*		74*		4*		148			3*		105	0		3*		93	30

* практична настава

6.1.6. Изборни програми за образовни профил електротехничар енергетике

Изборна настава састоји се сваке школске године из:

- **изборног предмета предвиђеног Законом:** Грађанско васпитање или Верска настава (1 час недељно током школске године);
- **једног изборног предмета предвиђеног Програмом образовног профила** – са недељним фондом од 2 часа или **два изборна предмета предвиђених Програмом образовног образовног профила** са недељним фондом од 2 часа у трећем и четвртном разреду.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕДВИЂЕН ЗАКОНОМ		Први разред	Други разред	Трећи разред	Четврти разред
		Н	Н	Н	Н
1	Грађанско васпитање	1	1	1	1
2	Верска настава	1	1	1	1

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
<i>Општеобразовни предмети</i>									
1	Музичка култура*					1	35	1	31
2	Екологија и заштита животне средине*					1	35	1	31
3	Изабрана поглавља математике					2	70	2	62
4	Историја (одабране теме)*					2	70	2	62
5	Физика					2	70	2	62
6	Логика са етиком*					2	70	2	62
<i>Стручни предмети</i>									
1	Тржиште електричне енергије					2	70		
2	Кабловска техника					2	70		
3	Термички и расхладни уређаји					2	70		
4	Управљање електромоторним погоном							2	62
5	Напредне електроенергетске мреже							2	62
6	Обновљиви извори енергије							2	62

* ученик бира једном у току школовања, ¹ Програм изборног предмета реализује се кроз вежбе

6.1.7. Општеобразовни, општестручни и стручни предмети за образовни профил електротехничар за електронику на возилима

		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	3	102	3	96	3	87
2	Страни језик	2	74	2	68	2	64	2	58
3	Физичко васпитање	2	74	2	68	2	64	2	58
4	Математика	3	111	3	102	3	96	3	87
5	Рачунарство и информатика	2	74						
6	Историја	2	74						
7	Музичка култура	1	37						
8	Географија	2	74						
9	Хемија	2	74						
10	Биологија	2	74						
11	Социологија са правима грађана					2	64		

* вежбе

6.1.8. Стручни предмети за образовни профил електротехничар за електронику на возилима

Р. бр.	СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД						ДРУГИ РАЗРЕД						ТРЕЋИ РАЗРЕД						ЧЕТВРТИ РАЗРЕД						УКУПНО						
		разр. час. настава						разр. час. настава						разр. час. настава						разр. час. настава						разр. час. настава						
		недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			недељно			годишње			
		Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Т	В	ПН	
1	Физика	2			74			2			68															4			142			
2	Основе електротехнике	3	1		111	37		3			102															6	1		213	37		
3	Електроника							3	1		102	34		2	1		64	32								5	2		166	66		
4	Електрична мерења								2		68																2		68			
5	Ото мотори							2		1	68		34													2		1	68		34	
6	Дизел мотори													2		1	64		32							2		1	64		32	
7	Моторна возила																			3		1	87		29	3		1	87		29	
8	Електричне инсталације и уређаји							2		1	68		34													2		1	68		34	
9	Давачи и извршни елементи							2		2	68		68													2		2	68		68	
10	Електричне машине на возилима													2		1	64		32							2		1	64		32	
11	Системи паљења ото мотора													2		2	64		64							2		2	64		64	
12	Системи убризгавања ото мотора													2		2	64		64							2		2	64		64	
13	Системи убризгавања дизел мотора																			3		2	87		58	3		2	87		58	
14	Системи стабилности																			2		2	58		58	2		2	58		58	
15	Системи безбедности и комфора																			2		2	58		58	2		2	58		58	
16	Предузетништво																				2			58			2			58		
17	Практична настава			4			148																					4			148	390

6.1.9. Изборни програми за образовни профил електротехничар за електронику на возилима

Изборна настава састоји се сваке школске године из:

- **изборног предмета предвиђеног Законом:** Грађанско васпитање или Верска настава (1 час недељно током школске године);
- **једног изборног предмета предвиђеног Програмом образовног профила** – са недељним фондом од 2 часа или два изборна предмета предвиђених Програмом образовног образовног профила са недељним фондом од 2 часа у трећем и четвртном разреду.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕДВИЂЕН ЗАКОНОМ		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1		1		1		1	
2	Верска настава	1		1		1		1	

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
<i>Општеобразовни предмети</i>									
1	Ликовна култура*					1	34	1	29
2	Екологија и заштита животне средине*					1	34	1	29
3	Изабрана поглавља математике					2	64	2	58
4	Историја (одабране теме)*					2	64	2	64
5	Физика					2	64	2	64
6	Логика са етиком*					2	64	2	64
<i>Стручни предмети</i>									
1	Апликативни програми ¹					2	64		
2	Web дизајн ¹							2	58

* ученик бира једном у току школовања, ¹ Програм изборног предмета реализује се кроз вежбе

6.1.10. Општеобразовни предмети за образовни профил техничар мехатронике

Предмет		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	3	102	3	102	3	93
2	Страни језик	2	74	2	68	2	68	2	62
3	Физичко васпитање	2	74	2	68	2	68	2	62
4	Математика	3	111	3	102	3	102	3	93
5	Рачунарство и информатика	2*	74*						
6	Историја	2	74						
7	Ликовна култура	1	37						
8	Географија			2	34				
9	Хемија	2	74						
10	Биологија			2	68				
11	Социологија са правима грађана							2	62

6.1.11. Обавезни стручни предмети/модули за образовни профил техничар мехатронике

Предмет/модул		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТ РАЗРЕД					
		недељно		годишње		недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок	
		T	B	T	B	T	B	T	B		T	B	T	B		T	B				
1	Техничко цртање		2		74																
2	Физика	2			74																
3	Механика	3			111																
4	Основе електротехнике	3	1		111	37	2	1	68	34											
5	Техничка механика са механизмима						3		102												
6	Машински елементи						2	2	68	68											
7	Електроника						2	1	68	34											
8	Програмирање							2		68											
9	Електромашинска припрема		3*		111																
10	Хидрауличке и пнеуматске компоненте							2		68	90										
11	Хидраулички и пнеуматски системи као објекти управљања											3		102	30						
12	Дигитална електроника и микроконтролери											1	2	34	68						
13	Системи управљања у мехатроници											1	2	34	68	30					
14	Електрични погон и опрема у мехатроници											2	2	68	68	30					
15	Опрема погон и управљање мехатронским системима												6		204						
16	Програмабилни логички контролери																1	2	31	62	
17	Мехатронски системи у индустрији																	6		186	
18	Тестирање и дијагностика мехатронских система																	3		93	30
19	Одржавање и монтажа мехатронских система																	3		93	60
20	Предузетништво																	2		62	

* практична настава

6.1.12. Изборни програми за образовни профил техничар мехатронике

Изборна настава састоји се сваке школске године из:

- **изборног предмета предвиђеног Законом:** Грађанско васпитање или Верска настава (1 час недељно током школске године);
- **једног изборног предмета предвиђеног Програмом образовног профила** – са недељним фондом од 2 часа или **два изборна предмета предвиђених Програмом образовног образовног профила** са недељним фондом од 2 часа у трећем и четвртном разреду.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕДВИЂЕН ЗАКОНОМ		Први разред	Други разред	Трећи разред	Четврти разред
		Н	Н	Н	Н
1	Грађанско васпитање	1	1	1	1
2	Верска настава	1	1	1	1

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
<i>Општеобразовни предмети</i>									
1	Изабрана поглавља математике					2	68	2	62
2	Историја (одабране теме)*					2	68	2	62
3	Логика са етиком*					2	68	2	62
4	Музичка култура*					2	68	2	62
5	Физика					2	68	2	62
<i>Стручни предмети</i>									
1	Електричне инсталације					2	68	2	62
2	Објектно програмирање					2	68	2	62
3	Роботика					2	68	2	62
4	Моделирање са анализом елемената					2	68	2	62

**6.1.13. Обавезни општеобразовни предмети за образовни профил електротехничар
информационих технологија**

Предмет		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	3	108	3	105	3	93
2	Страни језик	2	74	2	72	2	70	2	62
3	Физичко васпитање	2	74	2	72	2	70	2	62
4	Математика	3	111	3	108	3	105	3	93
5	Рачунарство и информатика	2	74						
6	Историја	2	74						
7	Географија	2	74						
8	Хемија	2	74						
9	Ликовна култура	1	37						
10	Биологија			2	72				
11	Социологија са правима грађана					2	70		

* вежбе

6.1.14. Обавезни стручни предмети за образовни профил електротехничар информационих технологија

електротехничар информационих технологија		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВРТ РАЗРЕД				
		недељно		годишње		недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок	недељно		годишње		блок
		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>		<i>T</i>	<i>B</i>	<i>T</i>	<i>B</i>	
1	Физика	2		74		2		72												
2	Основе електротехнике	3	1	111	37	3	1	108	36											
3	Рачунарска графика и мултимедија		2		74															
4	Програмирање		2		74	2	2	72	72	30		3		105			3		93	
5	Електроника					3	1	108	36											
6	Веб дизајн						2		72											
7	Базе података					1	2	36	72			2		70						
8	Рачунарски системи										1	2	35	70						
9	Рачунарске мреже и Интернет сервиси															1	2	31	62	
10	Веб програмирање											3		105			3		93	
11	Заштита информацних система																2		62	
12	Примењене информационе технологије											6		210	60		6		186	90
13	Предузетништво																2		62	
14	Практична настава		2*		74*															

* практична настава

6.1.14. Изборни програми за образовни профил електротехничар информационих технологија

Изборна настава састоји се сваке школске године из:

- **изборног предмета предвиђеног Законом:** Грађанско васпитање или Верска настава (1 час недељно током школске године);
- **једног изборног предмета предвиђеног Програмом образовног профила** – са недељним фондом од 2 часа или **два изборна предмета предвиђених Програмом образовног профила** са недељним фондом од 2 часа у трећем и четвртном разреду.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕДВИЂЕН ЗАКОНОМ		Први разред	Други разред	Трећи разред	Четврти разред
		Н	Н	Н	Н
1	Грађанско васпитање	1	1	1	1
2	Верска настава	1	1	1	1

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
<i>Стручни предмети</i>									
1	Управљање пројектима							2	62
2	Пословне комуникације *					2	70	2	62
3	Рачунари у системима управљања*					2	70	2	62
4	Програмирање 2Д видео игара							2	62
<i>Општеобразовни предмети</i>									
1	Музичка култура*					1	35	1	35
2	Екологија и заштита животне средине*					1	35	1	35
3	Изабрана поглавља математике					2	70	2	62
4	Историја (одабране теме)*					2	70	2	62
5	Физика					2	70	2	62
6	Логика са етиком*					2	70	2	62

Напомена: * Ученик изборни предмет бира једном у току школовања

6.2. ПОДРУЧЈЕ РАДА САОБРАЋАЈ

Образовни профили:

- техничар друмског саобраћаја
- возач моторних возила

НЕДЕЉНИ И ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА

6.2.1. Општеобразовни предмети за образовни профил техничар друмског саобраћаја

Предмет	Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
	Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1 Српски језик и књижевност	3	111	2	105	3	105	3	93
2 Страни језик	2	74	2	70	2	70	2	62
3 Физичко васпитање	2	74	3	70	2	70	2	62
4 Математика	3	111	2	105	3	105	3	93
5 Рачунарство и информатика*	2	74						
6 Историја	2	74						
7 Ликовна култура	1	37						
8 Географија	2	74						
9 Хемија	2	74						
10 Биологија	2	74						
11 Социологија са правима грађана								
11 Српски језик и књижевност	3	111			2	70		

* вежбе

6.2.2. Стручни предмети за образовни профил техничар друмског саобраћаја

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД					ТРЕЋИ РАЗРЕД					ЧЕТВТИ РАЗРЕД									
		недељн о		годишњ е		недељн о		годишњ е			БН	недељн о		годишњ е			БН	недељн о		годишњ е			БН		
		Т	В/ П	Т	В/ П	Т	В/ П	Т	В/ П	Т		В/ П	Т	В/ П	Т	В/ П		Т	В/ П	Т	В/ П				
1	Техничко цртање		2		74																				
2	Саобраћајни системи	2			74																				
3	Технологија материјала	2			74																				
4	Физика	2			74																				
5	Механика					2			70																
6	Саобраћајна психологија					2			70																
7	Машински елементи					2			70																
8	Терет у транспорту					3			105																
9	Регулисање и безбедност саобраћаја					2			70		2			70			2				62				
10	Моторна возила					3			105		3			105			2				62				
11	Саобраћајна инфраструктура					3			105		2			70			2				62				
12	Организација превоза										4			140			3				93				
13	Интелигентни транспортни системи																2				62				
14	Предузетништво																	2			62				
15	Практична настава		2		74		4		140	60		6		210	70		6			186	90				

В – вежбе; П – практична настава; БН – блок настава

6.2.3. Изборни предмети за образовни профил електротехничар техничар друмског саобраћаја

Изборна настава састоји се сваке школске године из:

- **изборног предмета предвиђеног Законом:** Грађанско васпитање или Верска настава (1 час недељно током школске године);
- **два изборна предмета предвиђена Програмом огледа** – сваки по 1 час или **један изборни предмет** са недељним фондом од 2 часа у другом и трећем разреду.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕДВИЂЕН ЗАКОНОМ		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1	37	1	35	1	35	1	31
2	Верска настава	1	37	1	35	1	35	1	31

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОБРАЗОВНОГ ПРОФИЛА		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г	Н	Г
<i>Општеобразовни предмети</i>									
1	Музичка култура*					1	35	1	31
2	Екологија и заштита животне средине*					1	35	1	31
3	Изабрана поглавља математике					2	70	2	62
4	Историја (одабране теме)*					2	70	2	62
5	Физика					2	70	2	62
6	Логика са етиком*					2	70	2	62
<i>Стручни предмети</i>									
1	Интегрални транспорт					2	70		
2	Механизација претовара					2	70		
3	Саобраћајно пројектовање ¹							2	62
4	Трасологија							2	62

* ученик бира једном у току школовања, ¹ Програм изборног предмета реализује се кроз вежбе

6.2.4. Општеобразовни предмети за образовни профил возач моторних возила

Предмет		Први разред		Други разред		Трећи разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Српски језик и књижевност	3	111	2	70	2	64
2	Страни језик	2	74	2	70	2	64
3	Физичко васпитање	2	74	2	70	2	64
4	Математика	2	74	2	70	1	32
5	Рачунарство и информатика*	2	74				
6	Екологија и заштита животне средине	1	37				
7	Ликовна култура			1	35		
8	Географија	1	37				
9	Историја	2	74				
10	Социологија са правима грађана					1	32

* вежбе

6.2.5. Стручни предмети за образовни профил возач моторних возила

		ПРВИ РАЗРЕД				ДРУГИ РАЗРЕД				бло	ТРЕЋИ РАЗРЕД				бло	УКУПНО					
		недељно		годишње		недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње		бло	
		<i>T</i>	<i>ПН</i>	<i>T</i>	<i>ПН</i>	<i>T</i>	<i>ПН</i>	<i>T</i>	<i>ПН</i>		<i>T</i>	<i>ПН</i>	<i>T</i>	<i>ПН</i>		<i>T</i>	<i>ПН</i>	<i>T</i>	<i>ПН</i>		
1	Физика	2		74											2		74				
2	Технологија материјала	2		74											2		74				
3	Саобраћајни системи	2		74											2		74				
4	Моторна возила	3		111		3		105			3		96		9		312				
5	Основи саобраћајне психологије					2		70							2		70				
6	Прописи у друмском саобраћају					3		105							3		105				
7	Основи машинства					2		70							2		70				
8	Техничка механика					2		70							2		70				
9	Превоз терета и путника					3		105			3		96		6		201				
10	Терети у транспорту										3		96		3		96				
11	Саобраћајна инфраструктура										3		96		3		96				
12	Безбедност саобраћаја										3		96		3		96				
13	Предузетништво											2	64			2		64			
14	Практична настава		6		222		6		210	60		6		192	70		18		624	130	

2.2.3. Изборни предмети за образовни профил возач моторних возила

Изборна настава састоји се сваке школске године из:

- **изборног предмета предвиђеног Законом:** Грађанско васпитање или Верска настава (1 час недељно током школске године);
- **једног изборног предмета предвиђеног Програмом образовног профила** – са недељним фондом од 2 часа или **два изборна предмета предвиђених Програмом образовног образовног профила** са недељним фондом од 1 часа у другом и трећем разреду.

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕДВИЂЕН ЗАКОНОМ		Први разред		Други разред		Трећи разред	
		Н	Г	Н	Г	Н	Г
1	Грађанско васпитање	1		1		1	
2	Верска настава	1		1		1	

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ ПРЕМА ПРОГРАМУ ОГЛЕДА			Први разред		Други разред		Трећи разред	
			Н	Г	Н	Г	Н	Г
<i>општеобразовни предмети</i>								
1	Музичка култура			1	35	1	32	
2	Историја (одабране теме)			1	35	1	32	
3	Изабрани спорт			1	35	1	32	
<i>стручни предмети</i>								
1	Механизација претовара			1	35	1	32	
2	Интегрални транспорт			1	35	1	32	
3	Саобраћајна етика			1	35	1	32	

* ученик бира једном у току школовања

7. ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

ПОДРУЧЈЕ РАДА: ЕЛЕКТРОТЕХНИКА

Образовни профили – четворогодишње школовање:

- **електротехничар рачунара, електротехничар енергетике**

Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 11/18),

Правилник о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Електротехника („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 11/18),

електротехничар за електронику на возилима

Правилник о допуни Правилника о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 10/14)

Правилник о изменама Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег образовања у подручју рада електротехника (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 10/14, 08/15)

- **техничар мехатронике**

Правилник о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника и Машинство и обрада метала (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 10/14)

Правилник о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника и Машинство и обрада метала (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 13/20)

- **електротехничар информационах технологија**

Правилник о допуни Правилника о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника, (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 01/2018)

Правилник о допуни Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника (Сл. Гласник РС – Просветни гласник 09/2020)

ПОДРУЧЈЕ РАДА: САОБРАЋАЈ

Образовни профили – четворогодишње школовање:

- **техничар друмског саобраћаја**

Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 8/18),

Правилник о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 8/18)

Образовни профили – трогодишње школовање:

- **возач моторних возила**

Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 8/18),

Правилник о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Саобраћај („Службени гласник РС - Просветни гласник", број 8/18)

8. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

(Начин остваривања принципа, циљева и исхода образовања и стандарда постигнућа)

Наставни принципи су правила и законитости којима се руководи наставник у свом раду да би успешно остварио предвиђене задатке. Од посебног значаја су:

- Начело систематичности и поступности,
- Начело примерености и напора,
- Начело индивидуализације и социјализације
- Начело активности и развоја,
- Начело рационализације и економичности.

Општи исходи образовања и васпитања резултат су целокупног процеса образовања и васпитања којим се обезбеђује стицање знања, вештина и вредносних ставова који доприносе развоју и успеху ученика.

Систем образовања и васпитања мора да оспособи ученике да:

- усвајају и изграђују знање, примењују и размењују стечено знање,
- овладају знањем и вештинама потребним за наставак школовања и укључивање у свет рада,
- идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење,
- раде ефикасно као део тима, групе, организације и заједнице,
- прикупљају, анализирају, организују и критички процењују информације,
- ефикасно комуницирају користећи разне видове комуникације,
- ефикасно и критички користе научна и технолошка знања,
- схватају свет као целину повезаних система и приликом решавања конкретних проблема разумеју да нису изоловани,
- покрећу и спремно прихватају промене, преузимају одговорност и имају предузетнички приступ и јасну орјентацију ка остваривању циљева и постизању успеха.

Начин остваривања прописаних наставних планова и програма/планова и програма наставе и учења

8.1. електротехничар рачунара

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичне наставе и наставе у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама или у лабораторијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

разред	Предмет	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			15
	Рачунарска графика и мултимедија	74			15
	Основе електротехнике	37			15
	Практична настава		148		15
II	Основе електротехнике				15
	Рачунарски хардвер	68		12	15
	Електроника	34			15
	Софтверски алати	68			15
	Оперативни системи	102		30	15
	Програмирање	68		18	15
	Практична настава		68	30	15
III	Електроника	34			10
	Софтверски алати	68			10
	Оперативни системи	102		18	10
	Програмирање	68		24	10
	Микроконтролери и микрорачунари	68		30	10
	Рачунарске мреже	34		18	10
	Рачунарска логика	34			10
IV	Програмирање	93		30	10
	Микроконтролери и микрорачунари	62		30	10
	Одржавање рачунарских система	93		30	10
	Рачунари у системима управљања	62			10
	Техничка документација	62			10
	Предузетништво	62			15

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	РАЗРЕД / часова				УКУПНО часова
	I	II	III	IV	
Час одељенског старешине	37	34	34	31	136
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Друштвено користан рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

* Ако се укаже потреба за овим облицима рада.

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I	II	III	IV
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наст. дана	до 5 наст. дана
Факултативни предмети**	1 - 2 часа недељно			
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Слободне активности ученика (хор, секције)	30 - 60 часова годишње			
Друштвене активности –парламент, задруге	15 - 30 часова годишње			
Културно-уметничке активности школе	2 радна дана			

* Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети. ** ако се ученик определи

Остваривање школског програма по недељама:

	Разред			
	I	II	III	IV
Разредно-часовна настава	37	34	34	31
Менторски рад (Настава у блоку, пракса)		3	3	3
Обавезне факултативне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно	39	39	39	39

8.2. електротехничар енергетике

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичне наставе и наставе у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама или у лабораторијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава се реализује уз коришћење доступних наставних средстава (рачунара и пројектора, дијапројектора, графоскопа, телевизора, аудио/видео плејера и сл).

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

разред	Предмет	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			15
	Основе електротехнике	37			15
	Практична настава		148		15
II	Софтверски алати у електроенергетици	74			15
	Електрична мерења	37			15
	Електроника	37			15
	Електричне инсталације и осветљење	37			15
	Практична настава		148		15
III	Електричне инсталације и осветљење	70			10
	Мерења у електроенергетици	70			10
	Енергетска електроника	35			10
	Електричне машине	35			10
	Практична настава		105	60	10
IV	Електричне машине	31			10
	Електроенергетски водови	31		30	10
	Електроенергетска постројења	31		30	10
	Техничка документација	62			10
	Основе система управљања	31			10
	Предузетништво	62			15
	Практична настава		93	30	10

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	РАЗРЕД / часова				УКУПНО часова
	I	II	III	IV	
Час одељенског старешине	37	35	35	31	138
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада.

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I	II	III	IV
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наст. дана	до 5 наст. дана
Факултативни предмети**	1 - 2 часа недељно			
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Слободне активности ученика (хор, секције)	30 - 60 часова годишње			
Друштвене активности –парламент, задруге	15 - 30 часова годишње			
Културно-уметничке активности школе	2 радна дана			

* Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети. ** ако се ученик определи

Остваривање школског програма по недељама:

	Разред			
	I	II	III	IV
Разредно-часовна настава	37	37	35	31
Менторски рад (Настава у блоку, пракса)			2	3
Обавезне факултативне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно	39	39	39	39

8.3. електротехничар за електронику на возилима

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичне наставе и наставе у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама или у лабораторијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава се реализује уз коришћење доступних наставних средстава (рачунара и пројектора, дијапројектора, графоскопа, телевизора, аудио/видео плејера и сл).

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			15
	Основе електротехнике	37			15
	Практична настава		148		15
II	Електроника	34			15
	Електрична мерења	68			15
	Ото мотори		34		15
	Електричне инсталације и уређаји		34		15
	Давачи и извршни елементи		68		15
	Практична настава			90	15
III	Електроника	32			10
	Дизел мотори		32		10
	Електричне машине на возилима		32		10
	Системи паљења ото мотора		64		10
	Системи убризгавања ото мотора		64		10
	Апликативни програми	64			10
	Практична настава			150	10
IV	Моторна возила		29		10
	Системи убризгавања дизел мотора		58		10
	Системи стабилности		58		10
	Системи безбедности и комфора		58		10
	Предузетништво	58			15
	Практична настава			150	10

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	РАЗРЕД / часова				УКУПНО часова
	I	II	III	IV	
Час одељенског старешине	74	68	64	58	264
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада.

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I	II	III	IV
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наст. дана	до 5 наст. дана
Факултативни предмети**	2 часа недељно			
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Слободне активности ученика (хор, секције)	1-2 часа недељно			
Друштвене активности –парламент, задруге	30-60 часова годишње			
Културно-уметничке активности школе	15-30 часова годишње			

* Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети. ** ако се ученик определи

Остваривање школског програма по недељама:

	Разред			
	I	II	III	IV
Разредно-часовна настава	37	34	32	29
Менторски рад (Настава у блоку, пракса)		3	5	5
Обавезне факултативне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно	39	39	39	39

8.4. техничар мехатронике

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичне наставе и наставе у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама или у лабораторијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава се реализује уз коришћење доступних наставних средстава (рачунара и пројектора, дијапројектора, графоскопа, телевизора, аудио/видео плејера и сл).

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			15
	Техничко цртање	74			15
	Основе електротехнике	37			15
	Електромашинска припрема		111		15
II	Машински елементи	68			15
	Основе електротехнике	34			15
	Електроника	34			15
	Програмирање	68			15
	Хидрауличке и пнеуматске компоненте	68		90	15
III	Хидраулички и пнеуматски системи као објекти управљања	102		30	10
	Дигитална електроника и микроконтролери	68			10
	Системи управљања у мехатроници	68		30	10
	Електрични погон и опрема у мехатроници	68		30	10
	Опрема, погон и управљање мехатронским системима	204			10
IV	Програмабилни логички контролери	62			10
	Мехатронски системи у индустрији	186			
	Тестирање и дијагностика мехатронских система	93		30	10
	Одржавање и монтажа мехатронских система	93		60	10
	Објектно програмирање	62			10
	Предузетништво	62			15

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	РАЗРЕД / часова				УКУПНО часова
	I	II	III	IV	
Час одељеног старешине	74	68	68	62	276
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада.

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I	II	III	IV
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наст. дана	до 5 наст. дана
Факултативни предмети**	2 часа недељно			
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Слободне активности ученика (хор, секције)	1-2 часа недељно			
Друштвене активности –парламент, задруге	30-60 часова годишње			
Културно-уметничке активности школе	15-30 часова годишње			

* Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети. ** ако се ученик определи

Остваривање школског програма по недељама:

	Разред			
	I	II	III	IV
Разредно-часовна настава	37	34	34	31
Менторски рад (Настава у блоку, пракса)		3	3	3
Обавезне факултативне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно	39	39	39	39

8.5. електротехничар информационах технологија

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичне наставе и наставе у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама или у лабораторијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава се реализује уз коришћење доступних наставних средстава (рачунара и пројектора, дијапројектора, графоскопа, телевизора, аудио/видео плејера и сл).

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

разред	Предмет	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			15
	Рачунарска графика и мултимедија	74			15
	Основе електротехнике	37			15
	Програмирање	74			
	Практична настава		74		15
II	Основе електротехнике	36			15
	Електроника	36			15
	Веб дизајн	72			15
	Базе података	72			15
	Програмирање	72		30	15
III	Базе података	70			10
	Рачунарске системе	70			10
	Веб програмирање	105			10
	Програмирање	105			10
	Примењене информационе технологије	210		60	10
IV	Веб програмирање	93			10
	Заштита информационах система	62			10
	Предузетништво	62			15
	Програмирање	93			10
	Рачунарске мреже и Интернет сервиси	62			10
	Примењене информационе технологије	186		90	10

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	РАЗРЕД / часова				УКУПНО часова
	I	II	III	IV	
Час одељенског старешине	74	72	70	62	278
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

Друштвено користан рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
-----------------------------	-------	-------	-------	-------	--------

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада.

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I	II	III	IV
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наст. дана	до 5 наст. дана
Факултативни предмети**	1 - 2 часа недељно			
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Слободне активности ученика (хор, секције)	30 - 60 часова годишње			
Друштвене активности –парламент, задруге	15 - 30 часова годишње			
Културно-уметничке активности школе	2 радна дана			

* Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети. ** ако се ученик определи

Остваривање школског програма по недељама:

	Разред			
	I	II	III	IV
Разредно-часовна настава	37	34	34	31
Менторски рад (Настава у блоку, пракса)		1	2	3
Обавезне факултативне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно	39	39	39	39

8.6. техничар друмског саобраћаја

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: четири године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичне наставе и наставе у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама, лабораторијама или радионицама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	15	2		
	Техничко цртање	15	2		
	Практична настава	15		2	
II	Практична настава	15		2	2
III	Практична настава	15		2	2
IV	Практична настава	15		2	2
	Предузетништво	15	2		

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	РАЗРЕД / часова				УКУПНО часова
	I	II	III	IV	
Час одељенског старешине	74	70	70	62	276
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Друштвено користан рад *	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

* Ако се укаже потреба за овим облицима рада.

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I	II	III	IV
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наст. дана	до 5 наст. дана
Факултативни предмети**	1 - 2 часа недељно			
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Слободне активности ученика (хор, секције)	30 - 60 часова годишње			
Друштвене активности –парламент, задруге	15 - 30 часова годишње			
Културно-уметничке активности школе	2 радна дана			

* Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила

истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети. ** ако се ученик определи

Остваривање школског програма по недељама:

	Разред			
	I	II	III	IV
Разредно-часовна настава	37	35	35	31
Менторски рад (Настава у блоку, обука)		2	2	3
Обавезне факултативне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно	39	39	39	39

8.7. возач моторних возила

Предвиђени број ученика у одељењу је 30.

Трајање програма: три године.

Настава се реализује преко теоријских часова, часова вежби, практичне наставе и наставе у блоку са целим одељењем или поделом одељења на групе. Настава се изводи у учионицама опште намене, специјализованим учионицама, лабораторијама, радионицама или у радним организацијама.

Праћење постигнућа ученика:

Врши се редовно праћењем остварености исхода, тестовима знања, тестовима практичних вештина, усменим испитивањем ученика.

Настава из следећих предмета се реализује по групама кроз вежбе, практичну наставу и наставу у блоку:

Разред	Предмет	Број ученика у групи	Број група у одељењу		
			В	ПН	Б
I	Рачунарство и информатика	15	2		
	Практична настава	15		2	
II	Практична настава	15		2	
III	Практична настава	15		2	2
	Предузетништво	15	2		

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	РАЗРЕД / часова			УКУПНО часова
	I	II	III	
Час одељенског старешине	74	70	64	208
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 90
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 90
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 90
Друштвено користан рад *	до 30	до 30	до 30	до 90

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада.

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	I	II	III
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наст. дана
Факултативни предмети**	1 - 2 часа недељно		
Језик националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30 - 60 часова годишње		
Друштвене активности – уч. парламент, уч. задруге	15 - 30 часова годишње		
Културно-уметничке активности школе	2 радна дана		

* Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети. ** ако се ученик определи

Остваривање школског програма по недељама:

	Разред		
	I	II	III
Разредно-часовна настава	37	35	32
Менторски рад (Настава у блоку, обука)		2	2
Обавезне факултативне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			3
Укупно	39	39	39

7.9. Начин остваривања и прилагођавања програма ученицима којима је потребна додатна подршка

Значајан број ове деце већ је идентификован у основној школи и већ је радио по неком прилагођеном или измењеном програму, одређени број ученика се уочава у првом разреду. У раду са ученицима који имају проблема у учењу стручни сарадници психолог и педагог, у сарадњи са одељењским старешином и предметним наставницима, предузимају следеће активности:

- За сваког ученика коме је потребна додатна подршка израђује се педагошки профил, као основа за прављење индивидуалног плана подршке,
- Упућују их у методе и технике успешног учења,
- Мотивишу их за допунски рад и школско учење,
- Прате њихов емоционални и социјални развој,
- Помажу им у реалном планирању њиховог професионалног развоја.

Стручни тим за инклузивно образовање посебну пажњу посвећује ученицима са израженијим проблемима у развоју и учењу.

7.10. Начин остваривања и прилагођавања програма ученицима са посебним способностима

За ученике који покажу посебну надареност и интересовање у школи се поред додатне наставе организује и рад у секцијама.

О праћењу ученика са проблемима у развоју и учењу, а такође и обдарених, стручни сарадници психолог и педагог воде педагошку документацију.

9. ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА – ПРОГРАМ ДОДАТНЕ, ДОПУНСКЕ И ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ

Остали обавезни облици непосредног образовно-васпитног рада су: час одељењске заједнице, додатна, допунска и припремна настава.

Додатни рад се остварује за ученике који постижу изузетне резултате и показују интересовање за продубљивање знања из одређеног предмета.

Циљ додатног рада је да омогући одабраним и талентованим ученицима да прошире и продубе своја знања и вештине из неких наставних области и предмета у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да допринесе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

Задаци су:

- задовољавање индивидуалних особености ученика, склоности, интересовања, способности за учење;
- подстицање индивидуалног развоја ученика, пре свега њихових интелектуалних карактеристика, што омогућава брже напредовање ученика;
- проширивање и продубљивање обима и садржаја појединих предмета за које ученици показују интересовање и способности;
- груписање ученика према способностима и интересовањима чиме се стварају улови за индивидуализацију додатног рада;
- идентификовање обдарених и талентованих ученика.

Организација и извођење ове наставе обављаће се на садржајима предвиђеним редовним наставним планом и програмом, али се сходно интересовањима и потребама ученика ти садржаји проширују, продубљују и допуњују новим садржајима одређених наука, и као такви важе само за ученике обухваћене овим обликом рада.

Наставник треба да упућује ученике да самостално испитују разне појаве, да се служе литературом, приручницима, користе интернет, да помаже у истраживању...

Допунски рад се организује за ученике који стално или повремено заостају у савлађивању образовно-васпитних садржаја у редовној настави и самим тим не постижу задовољавајући успех из појединих предмета.

Потреба за организовање допунског рада утврђује се током школске године чим се испоље тешкоће и уочи заостајање појединих ученика у савлађивању садржаја неких наставних предмета. Програм допунске наставе биће урађен у складу са реалним потребама ученика.

Припремни рад се организује за:

- редовне ученике који упућени на полагање разредног испита,
- редовне ученике који упућени на полагање поприаног испита,
- редовне ученике завршних разреда за полагање завршног и матурског испита,
- ванредне ученике.

Организује се према садржајима из програма образовања.

Циљ допунског и припремног рада је да омогуће ученицима да се лакше укључе у редован образовно-васпитни процес.

Задаци су:

- ближе одређивање програмских садржаја у којима ученици не постижу добре резултате;
- усклађивање овако утврђених садржаја са потребама и могућностима ученика;
- пружање помоћи ученицима да се лакше уклопе у редовну наставу и праћење њиховог напредовања.
- припрему ученика за полагање испита

Табеларни приказ годишњег фонда часова допунске, додатне и припремне наставе

ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – четворогодишњи образовни профили	I разред годишње	II разред годишње	III разред годишње	IV разред годишње
Час одељењског старешине	74	70	70	64
Допунска настава	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова
Додатна настава	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова
Припремни рад	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова

ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА – трогодишњи образовни профили	I разред годишње	II разред годишње	III разред годишње
Час одељењског старешине	74	70	64
Допунска настава	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова
Додатна настава	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова
Припремни рад	до 30 часова	до 30 часова	до 30 часова

10. ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ КОЈИМА СЕ РАЗВИЈАЈУ СПОСОБНОСТИ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА, ТИМСКИ РАД, САМОИНИЦИЈАТИВА И ПОДСТИЦАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА

Циљеви: Развијање способности за решавање проблема, вештина комуникације, оспособљавање за тимски рад, развој ученичке самоиницијативе и предузетничког духа.

Задаци (наставни и ваннаставни):

- промена приступа учењу, разноврсност метода и облика рада са ученицима, којима се обезбеђују предуслови за остваривање постављених циљева;
- помак од наставе у чијем центру је наставник, на наставу у чијем центру је активни, самосвестан, самопоуздан, иницијативан, предузетан ученик,...;
- разноврсност ваннаставних (факултативних) активности којима се подстичу и негују наведени циљеви.

Активности: Остваривање општих циљева и исхода образовања и васпитања обезбеђује се укупним образовно-васпитним процесом на свим нивоима образовања, кроз све облике, начине и садржаје рада.

Програмски задаци и садржаји васпитног рада у школи, односе се на:

1. Прилагођавање ученика на школу и учешће у школским активностима:

- упознавање ученика са врстом школе, подручјем рада и образовним профилем:
 - Сусрети родитеља, наставника и ученика;
 - Договор о узајамним очекивањима, потребама и захтевима;
 - Изграђивање јединствених ставова породице и школе о васпитању ученика.
- активно учешће ученика и родитеља у изради правила о понашању ученика, запослених и родитеља ученика школе;
- адаптација ученика на животу школи:
 - Укључивање ученика у школске активности;
 - Изграђивање свести о припадању школи и индетитету школе.

2. Подстицање личног развоја:

- подстицање личног самопоуздања, упознавања и прихватања сопствених вредности, развијање различитих видова самопоуздања уз уважавање личности других ученика;
- неговање осећања, уочавање веза између осећања, потреба, мисли и акција;
- упознавање својих и туђих потреба.

3. Подстицање социјалног сазнања и социјалних односа:

- разумевање других ученика и усклађивање њихових поступака и активности у социјалној групи;
- развијање толеранције према разликама у мишљењу, ставовима, особинама, навикама, изгледу и потребама других;
- успостављање, неговање и развијање односа са другима: пријатељства, сарадничких односа, односа међу генерацијама, односа у породици и школи, чиниоца који доводе до повезивања и нарушавања односа.
- сарадња у школи: припремања заједничких програма којима се побољшава квалитет живота у школи.

4. Развијање комуникативних способности, сарадње и комуникативног разрешавања конфликта

- унапређивање развоја сарадничке комуникације:
 - Активно, пажљиво слушање другог у комуникацији и тумачење критике;
 - Изражавање својих запажања, осећања и потреба, представљање јасних захтева без оптуживања, критиковања и пребацивања одговорности за њих на другу особу, комуникативно одговарање на критику.
- познавање невербалне комуникације и њених карактеристика.
- динамика конфликта, стратегије и стилови понашања при конфликту, конструктивно решавање конфликта.

ПРОГРАМ

1. Активност: Зелена учионица

Садржај: Активности уређивања школског ентеријера и екстеријера и адаптација за одређене школске активности.

Облици реализације: Радне акције општег друштвеног значаја: чишћење дворишта, сређивање фасаде, помоћних школских објеката, активирање одређених профила у пратећим активностима.

Место реализације: Школско двориште и просторије школе.

Циљеви: Развијање тимског начина рада и осећања опште корисних активности у циљу ефикаснијег и квалитетнијег школског живота, подстицање самоиницијативе и предузетничког духа.

Исходи: Очување животне средине, оплемењивање школског простора, развијање заједништва, поштовања и тимског ангажовања на заједничким циљевима

Носиоци: Новинарска секција, Ученички парламент, Наставничко веће школе.

Временска динамика: септембар, октобар, април, мај

Евалуација: Изложба фотографија и упоређивање изгледа школског дворишта пре и после годишње активности, мај месец, објављивање на сајту школе и у школском дворишту.

2. Активност: Дан отворених врата

Садржај: Обострана сарадња родитеља и наставника на активностима, којима се развијају способности за решавање проблема и успешне комуникације и неговање тимског духа.

Облици: радионице, дебате, предавања, презентације.

Место реализације: просторије школе

Циљеви: Развијање способности за решавање проблема

Исходи: Остваривање успешне комуникације родитеља, ученика и наставника.

Носиоци: Наставничко веће школе, Ученички парламент.

11. ФАКУЛТАТИВНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

У школи се не изучавају факултативни предмети али је могуће да се у складу са интересовањем ученика организује настава из предмета матерњи језик са елементима националне културе.

12. ФАКУЛТАТИВНИ ВАННАСТАВНИ ОБЛИЦИ

Факултативни ваннаставни облици имају за циљ да допринесу развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану.

Задаци су:

- проширивање и продубљивање, као и стицање нових знања и умења а према интересовањима ученика;
- задовољавање специфичних интересовања ученика уз активно усмеравање њихових склоности, способности интересовања и подстицање професионалног развоја;
- мотивисање и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад;
- омогућавање ученицима организовање забаве и рекреације као и других услова да самостално користе слободно време и организују духовни, културни и друштвени живот у средини у којој раде.

Факултативни ваннаставни облици се организују као:

1. културна и јавна делатност школе
2. стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције, друштвенокористан рад и друго),
3. екскурзија и стручне посете

12.1. ПРОГРАМ КУЛТУРНЕ И ЈАВНЕ ДЕЛАТНОСТИ ШКОЛЕ

Циљ ових активности је интеракција Школе са локалном заједницом, оспособљавање ученика да користе културне вредности које им пружа локална заједница за њихов свестран развој и богатији лични живот у слободном времену, проширивање знања ученика из националне културе, промовисање културних вредности, као и презентовање оних резултата у којима

Школа богати културни и друштвени живот локалне заједнице и афирмацију школе као културног центра.

Културне активности школе су: обележавање дана Светог Саве, свечано обележавање завршетка школске године за ученике завршних разреда, организована посета позоришним представама, изложбама, књижевним вечерима, учешће на разним смотрама, учешће у „Плесу матураната“, у културним и јавним манифестацијама у граду (свечане академије, трибине, дебате, промоције, музички наступи, јубилејима који се обележавају у локалној заједници), обележавање Светског дана борбе против СИДЕ, учешће у обележавању Недеље Црвеног Крста, учешће ученика на кросу РТС-а, Дану изазова, као и другим културним дешавањима који се организују.

12.2. ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ

У циљу јачања образовно – васпитне делатности школе, подстицања развоја индивидуалних склоности и интересовања ученика, развијању и неговању другарства и пријатељства, јачању тимског рада, обогаћивања друштвеног живота ученика и правилног коришћења слободног времена Школа реализује слободне активности које се спроводе кроз рад секција и друштвено - користан рад ученика.

Ученици се на основу својих интересовања опредељују за учешће у раду секција, а Школа ствара неопходне услове (простор, водитељски рад наставника и др.) за рад секција.

Преглед секција у школи:

- Рецитаторска секција,
- Литерарна секција,
- Информатичка секија,
- Спортске секције (гимнастика, мали фудбал, кошарка, одбојка, рукомет, плес, стрелаштво),
- Бициклическа секција,
- Секција ученичког предузетништва,
- Технолошка иновација,
- Безбедност саобраћаја,
- Новинарска секција – интернет новине,
- ХИПКО – секција,
- Секција за програмирање Лего робота,
- Фото – секција.

Ово није коначна листа секција. Секције је могуће организовати и у складу са конкретним предлозима и предметом интересовања ученика.

Друштвено – користан рад реализује се са циљем да васпитава ученике да добровољним радом самостално и у оквиру друштвено-организованих активности у слободном времену, допринесе стварању и унапређивању услова живота и рада људи у ужој и широкој друштвеној заједници.

Задаци друштвено – корисног рада су:

- развијање навика ученика да стално и рационално обављају различите послове ради задовољавања личних потреба, потреба породице и друштвене средине;
- стицање навика и одговорности за чување и естетски изглед средине у којој ученик учи, ради и живи; развој и неговање урбане и комуналне културе;
- развијање свести о потреби колективног рада и принципима који се примењују у акцијама и активностима друштвено-корисног рада;

- развијање осећања одговорности за преузете обавезе и радне задатке уз неговање радне културе ученика и спремности за сарадњу.

Садржај и облици друштвено - корисног рада су следећи:

- одржавање школског простора: уређење учионица, заједничких просторија, уређење школског дворишта (неговање зеленила у згради и дворишту)
- рад у школској библиотеци,
- учествовање у акцијама пошумљавања,
- друге активности за којима се буде указала прилика.

12.3. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА

Екскурзија је факултативна ваннаставна активност која се остварује ван школе.

Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе.

Задаци екскурзије су:

- проучавање објеката и феномена у природи;
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима;
- развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика;
- упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;
- развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота;
- подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја,
- подстицање комунактивности, социјалне зрелости и временско-просторне оријентације
- савлађивање и продубљивање дела наставног програма непосредним упознавањем садржаја наставних предмета.

Садржаји екскурзије остварују се на основу наставног плана и програма образовно-васпитног рада и саставни су део годишњег програма рада школе.

Програм екскурзије садржи:

- образовно-васпитне циљеве и задатке,
- садржаје којима се постављени циљеви остварују,
- планирани обухват ученика,
- носиоце предвиђених садржаја и активности,
- време трајања екскурзије,
- путне правце,
- техничку организацију и
- начин финансирања.

Екскурзија за први, други и трећи разред се одвија у Републици Србији. Екскурзија за четврти разред може да се организује и у земљи и у иностранству.

Екскурзија може да траје:

- за ученике првог разреда – до три наставна дана;
- за ученике другог разреда – до три наставна дана;

- за ученике трећег и четвртог разреда – до пет наставних дана.

Школа ће у складу са потребама образовних профила организовати једнодневне стручне посете и излете које ће обухватити:

- посета сајму аутомобила,
- посета сајму технике,
- обилазак производних предузећа,
- једнодневне посете културно – историјским споменицима.
- једнодневне посете манастирима који се организују у оквиру верске наставе.

Приликом извођења екскурзија, стручних посета и излета максимална пажња мора бити посвећена свим видовима заштите и безбедности ученика.

13. ПРОГРАМ КАРИЈЕРНОГ ВОЂЕЊА И САВЕТОВАЊА

Каријерно вођење и саветовање помаже ученицима да процене своје способности, интересовања и вредности, да добију информације о могућностима образовања након завршетка средње школе и запослења, позиционирају себе на тржишту рада како у односу на захтеве самог тржишта, тако и у односу на сопствене способности, интересовања и искуство.

Васпитно-образовни циљ каријерног вођења и саветовања је формирање зреле и одговорне личности, способне да доноси добро промишљене и одговорне одлуке о властитој професионалној будућности и да их спроводи у дело.

Програм каријерног вођења и саветовања обухвата информисање, саветовање, вођење и доношење одлука о професији код ученика. Циљ програма јесте да помогне ученицима да разумеју и интерпретирају информације о свету рада и будућој каријери, да могу да разјасне недоумице које имају у погледу професија или послова, да разумеју своје способности и дефинишу своје ставове у погледу понуђених или жељених избора. Каријерно саветовање и вођење треба да пружи подршку младима да боље разумеју себе и своје потребе, да превазиђу могуће баријере у погледу учења, напредовања у будућим професијама.

Програм каријерног вођења и саветовања намењен младим талентима и младима из осетљивих друштвених група треба да у оквиру основних стандарда уважи специфичности које важе за ове групације младих.

Програма каријерног вођења и саветовања за ученике односе се на следеће области:

а) Лични развој појединца:

- разумевање сопственог развоја, постигнућа и способности у односу на потенцијалне образовне и професионалне изборе и могућности;
- успостављање и анализирање личних циљева и планова у области каријере;
- разумевање образовних и професионалних избора и доношење одлука у складу са тим.

б) Истраживања могућности за учење и запошљавање – идентификовање, избор и коришћење бројних информација о професијама, каријери, даљем учењу и образовању и објективно разликовање и формирање сопственог става о томе.

в) Планирање и управљање властитом каријером:

- оспособљавање за коришћење адекватних техника за доношење одлука о даљем учењу и професионалној каријери;
- разумевање и оспособљавање за процедуре пријављивања, конкурисања како за свет рада тако и за даље образовање;
- разумевање захтева послодаваца у погледу знања, вештина и способности запослених.

г) Развој предузетништва код ученика

- развијање разумевања за предузетништво, посао и могућности за образовање и каријеру након средње школе,
- стицање знања потребних појединцу за покретање малог бизниса,
- јачање мотивације ученика да буду активни, иновативни у раду и да без страха процењују и преузимају ризике, започињу сопствени бизнис, као и да буду одговорни и активни у оквиру било које радне обавезе.

У циљу реализације овог програма у школи се формира Тим за каријерно вођење и саветовање чији је задатак израда и спровођење акционог плана.

14. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Заштита и унапређење животне средине има за циљ: стицање знања о друштвеним, природним, привредним и техничким појавама и токовима који преображавају, обогаћују или угрожавају животну средину.

Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине – локалним еколошким акцијама, заједничким активностима школе, родитеља, односно старатеља и јединице локалне самоуправе у анализи стања животне средине и акција за заштиту животне средине у складу са законом.

У основи програма је подизање еколошке свести на што виши ниво кроз различите активности на часовима биологије и екологије и заштите животне средине, али и кроз иновације у настави, као што су пројектне активности у вези животне средине. Ученици треба да се оспособе да увиде проблем, да одреде степен загађења и дају неке своје предлоге за решавање актуелних еколошких проблема. Због тога се укључују и у велики број еколошких акција.

Основни васпитни задаци су:

- Стварање позитивне атмосфере и развијање љубави према природи;
- Развијање одговорног понашања;
- Да критички оцене личне поступке, а такође и поступке других грађана према животnoj средини на основу предвиђања могућности негативног деловања;
- Да сагледају правила индивидуалног понашања према животnoj средини;
- Да науче које су основне противуречности између друштва и природе;
- Да науче које су разноврсне појаве преображаваја животне средине у корист здравља људи;
- Да се упознају са мерама које друштво преузима у области заштите и унапређења животне средине;
- услове, последице и начине превазилажења стања у животnoj средини;
- Схватање значаја очувања природне равнотеже и разноврсности;
- Развијање свести о очувању свог животног окружења околине и одговорности;
- Испуњавање слободног времена ученика које би водило ризичном понашању, развијање вештина ствара изазове и искуства која испуњавају и обогаћују;
- Стицање одговарајућих знања и формирање правилног односа према уређивању школе, насеља, култивисању расада и неговању паркова;
- Оплемењивање уже и шире средине

Ови васпитни задаци остварили би се кроз следеће активности:

- Изложбе
- Трибине и предавања
- Прављење зидних новина
- Обележавање важних еколошких датума
- Рад на изради часописа, еко листа
- Уређење еколошког кутка у холу школе
- Сакупљање секундарних сировина
- Иновационе активности и тимски рад

Носиоци активности: наставници биологије, ученички парламент.

15. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Општи циљ програма: осигурати безбедне и оптималне услове за несметан боравак и рад ученика, као и заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања.

Специфични циљ програма: унапређивање квалитета живота ученика, применом:

- мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад ученика;
- мера интервенције у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање деце.

1. МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ

Мерама превенције биће обухваћени ученици, родитељи и сви радници школе. Активности на превенцији спроводиће се континуирано у току целе школске године у облику предавања, радионица, разговора са ученицима, родитељима и наставницима.

Општи задаци у превенцији су анализа и процена безбедоносне ситуације у школи, повезивање свих кључних носилаца превенције насиља (Савет родитеља, Школски одбор, ученички парламент, Наставничко веће, Полицијска управа, Центар за социјални рад...), као и подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад школе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања.

Све активности које се спроводе треба да обезбеде стварање атмосфере поверења, сигурности и поштовања дечјих права кроз јединствено деловање свих актера.

2. ЗАДАЦИ У ИНТЕРВЕНЦИЈИ:

Начин реаговања, поступци и процедуре за реаговање детаљно су разрађени у Посебном протоколу за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања. Поступци и процедуре деловања биће изабрани на основу процене нивоа ризика за безбедност детета.

Задаци у интервенцији:

1. Усклађена и доследна примена утврђених поступака и процедура у ситуацијама насиља уз сарадњу са релевантним службама (Полицијска управа, Центар за социјални рад...) и континуирано евидентирање случајева насиља
2. Подршка деци која трпе насиље
3. Рад са децом која врше насиље
4. Оснаживање деце која су посматрачи насиља за конструктивно реаговање
5. Саветодавни рад са родитељима.

Носиоц реализације Програма је Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања, а у реализацију су укључени сви запослени у школи, родитељи ученика, радници ПУ Зајечар, Центра за социјални рад и друге интересне стране.

Тим за сваку школску годину доноси Акциони план за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања.

Учешће школе у пројекту „Школа без насиља“ даће свој допринос у развијању Школе као безбедног окружења за развој деце.

16. ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА И ВРЕЂАЊА УГЛЕДА, ЧАСТИ ИЛИ ДОСТОЈАНСТВА ЛИЧНОСТИ

Општи циљ програма: превенција дискриминације, као и вређања угледа, части или достојанства личности подразумева мере и активности које предузима Школа да се предупреди сваки облик дискриминаторног понашања, као и понашања којим се вређа углед, част или достојанство личности, у било ком од односа, подигне свест свих у установи о његовим негативним последицама на лица, групу лица, односно установу.

Превентивним мерама и активностима у установи ствара се сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације, развија позитиван систем вредности.

У оквиру овог програма Школа је дужна да обезбеди услове за сигурно и подстицајно одрастање и развој сваког учесника у образовању, заштиту од свих облика дискриминације и понашања којим се вређа углед, част или достојанство личности и социјалну реинтеграцију дискриминисаног лица и извршиоца дискриминације.

Превентивним мерама и активностима заснованим на принципу једнаких могућности, кроз једнакост и доступност права на образовање и васпитање, без дискриминације:

- 1) подиже се ниво свести и осетљивости свих у установи – нулта толеранција на све облике дискриминације и дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности;
- 2) остварује се пуна посвећеност установе и свих њених органа и тела у препознавању, спречавању и сузбијању дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности;
- 3) сви носиоци обавеза заштите од дискриминације у установи (унутрашња заштита) и ван ње (спољашња заштита – породица, јединица локалне самоуправе, надлежни орган унутрашњих послова, центар за социјални рад, здравствена служба, министарство надлежно за послове образовања (у даљем тексту: Министарство), Повереник, Заштитник грађана, Покрајински заштитник грађана – омбудсман, органи правосуђа и др.), сагласно закону, поступају хитно, ефикасно и координисано у спречавању и сузбијању дискриминаторног понашања

У складу са Општим циљевима Посебног протокола у установи у одговору на насиље и Правилника о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности дефинисани су специфични циљеви у превенцији ради унапређивања квалитета живота ученика, примене мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад ученика на принципу једнаких могућности, кроз једнакост и доступност права на образовање и васпитање, без дискриминације:

1. У свакодневном животу и раду школа остварује пуну посвећеност и нулту толеранцију на све облике и врсте дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

2. Сви запослени у школи, ученици и родитељи развијају и подижу на виши ниво свести и осетљивости препознавање, правовремено и адекватно реаговање на све врсте насилног понашања, а посебно на вербално насиље као и на препознавање, спречавање и сузбијање свих облика дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности.

3. Сви запослени својим радом и личним понашањем и ставом утичу, помажу и обезбеђују ненасилно, недискриминаторно, подстицајно, инклузивно и безбедно образовно окружење и не подстичу, и не доприносе вршењу дискриминације и вређања угледа, части или достојанства личности.

4. Наставници, стручни сарадници и одељењске старешине у раду са ученицима доприносе стицању знања, вештина и формирању ставова који помажу превазилажење стереотипа и

предрасуда, повећање осетљивости на повреде осећања других лица и група по неком од заштићених личних својстава, утичу на промену понашања, развијању толеранције, прихватања и уважавања различитости и конструктивног превазилажења сукоба.

5. Ученици уважавају и поштују личност и национални, верски и све друге аспекте идентитета ученика, родитеља, запослених и трећих лица, поштују правила школе која се односе на забрану дискриминације и дискриминаторног понашања и принципа једнаких могућности и својим понашањем не подстичу и не доприносе вршењу насиља, дискриминације и вређања угледа, части или достојанства личности.

6. Родитељи у најбољем интересу ученика својим понашањем не подстичу и не доприносе вршењу насилног понашања, дискриминације и вређања угледа, части или достојанства личности.

7. Стручно усавршавање запослених ради унапређења компетенције за промовисање и развијање културе људских права, интеркултуралности, толеранције, превазилажење стереотипа и предрасуда стварање инклузивног окружења, препознавање дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и целисходно реаговање на све облике оваквог понашања.

8. Развијен и ефикасан начин информисања о правима, обавезама и одговорностима учесника у образовању у спречавању и заштити од дискриминације и дискриминаторног понашања.

9. Развијен и ефикасан начин праћења, вредновања и извештавања органа установе о остваривању и ефектима програма програма спречавања дискриминације и дискриминаторног понашања.

10. Одређен начин и садржај рада са учесницима у образовању који трпе, чине или сведоче дискриминаторно понашање.

11. одређен је начин пружања додатне подршке учесницима образовања и њиховим родитељима из мањинских и осетљивих друштвених група, а нарочито у случају инвалидитета, здравствених тешкоћа, недовољног познавања српског језика, ризока од напуштања образовања и васпитања и др.

Задаци (мере и активности) који ће у складу са постављеним циљем допринети стварању безбедног окружење за ученике су:

– унапређење сарадње одељењских старешина са Тимом за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у примени Посебног протокола за заштиту ученика и Правилника о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности – на часовима одељењског старешине реализација тема у циљу развијања културе понашања (правила лепог опхођења, одевања ...), а према специфичним потребама сваког одељења организовање и реализација радионица са темама које афирмишу помоћ, подршку, сарадњу, интеркултуралност, конструктивно решавање сукоба, развијање социјалних вештина и асертивног понашања

– информисање родитеља и њихово учествовање у реализацији садржаја превентивних активности и остале садржаје ваннаставних активности које организује школа.

– унапређење квалитета рада унутрашње заштитне мреже и сарадње са спољашњом заштитном мрежом

– унапређење начини информисања преко сајта школе, facebook странице, школског часописа, паноа

- наставне активности: обрада садржаја наставних јединица, усклађених са програмом наставних предмета, а усмерених на превенцију дискриминације и насиља реализоваће Стручна већа српског језика и књижевности, енглеског језика, другог страног језика и латинског језика, друштвених наука, рачунарства и информатике, биологије, географије, историје, уметности, изборних предмета и предмета у оквиру изборних пакета. У оквиру

наставе кроз дискусију, беседе или самостално ликовно изражавање и фотографију се проблематизује дискриминаторно и насилно понашање и афирмишу позитивне вредности.

- ваннаставне активности

Секције - рецитаторска, литерарна, информатичка, спортске секције (гимнастика, мали фудбал, кошарка, одбојка, рукомет, плес, стрељаштво), бицикличка, секција ученичког предузетништва, технолошка иновација, безбедност саобраћаја, новинарска-интернет новине, ХИПКО-секција, секција за програмирање Лего робота, фото-секција.

Сарадња са Црвеним крстом Зајечар, Удружењем Друштва РОМА Зајечар, невладиним организацијама - Тимочки омладински центар, Омладински центар, Дечији центар, Аутономни женски центар, основним и средњим школама и Домом ученика средњих школа, Народним позориштем Тимочке крајине „Зоран Радмиловић“, Народним музејем „Зајечар“, Историјским архивом „Тимичка крајина“ Зајечар, Центром за социјални рад, Здравственим центром Зајечар, Полицијском управом Зајечар и другим институцијама.

Културне активности: обележавање Дана језика, Међународног дана толеранције, Међународног дана за борбу против вршњачког насиља, ликовни радови у различитим техникама и изложба фотографија са темом превенције насиља као и израда панона, прослава Дана Светог Саве и друге активности.

-хуманитарне активности: хуманитарне акције за угрожене ученике, хуманитарне Новогодишње, Божићне и друге празничне активности.

-васпитне активности, садржаји и начини за појачан васпитни рад: програмом рада одељењског старешине остварују се садржаји васпитног рада са ученицима којима се успостављају правила понашања и обезбеђују механизми за њихово поштовање, промовишу се здрави стилови живота, сарадња, разумевање и помоћ вршњака. Посебно у циљу превенције дискриминације и насиља, на часовима одељењског старешине реализоваће се радионице које ће подстаћи развијање одељењских заједница у духу подршке, саосећања и узајамне помоћи како би се развила осетљивост и свест сваког појединца да је у школи нулта толеранција на дискриминаторно и насилно понашање. Школа ће у сарадњи са родитељима појачати васпитни рад са ученицима који се не придржавају правила и својим понашањем угрожавају друге у остваривању њихових права. Активности у оквиру одељењске заједнице, стручни рад одељењског старешине, стручне службе и посебних тимова када је то неопходно треба да допринесу промени понашања ученика.

1. МЕРЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ

Превентивне активности ће бити реализоване на нивоу:

Одељењских заједница, Ученичког парламента, појединачно и са групама ученика, на Стручним органима (Стручна већа, Одељењска већа, Наставничко веће), у сарадњи са Тимовима за самовредновање, професионални развој, каријерно вођење и саветовање и тимом за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, тимом за подршку ученицима на размени, тимом за подршку ученицима, Активом за развојно планирање, на родитељским састанцима, са родитељима индивидуално и групно, на Савету родитеља, стручног усавршавања запослених.

2. ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ:

У школи постоји стално праћење и евидентирање учесталости инцидентних ситуација, броја пријава и заступљености различитих облика врста и нивоа дискриминаторног и насилног понашања (одељењски старешина, Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања). Предвиђени су поступци за рано препознавање ризика од дискриминације и насиља, што је пре свих одговорност одељењског старешине, предметног

наставника, дежурног наставника и школског полицајца који су на часу, одмору, у ходницима или дворишту школе непосредно присутни и у ситуацији да први препознају назнаке могућег дискриминаторног и насилног понашања. Такође, васпитним радом са ученицима они се оспособљавају да уочавају случајеве дискриминаторног и насилног понашања и траже помоћ одраслих, пре свих помоћ одељењског старешине.

У ситуацијама дискриминације и насиља спроводе се процедуре и поступци интервенције у складу са Посебним протоколом за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања и Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности. Успостављен је систем ефикасне заштите ученика у случајевима дискриминације и насиља: саветодавни рад са ученицима који трпе дискриминацију и/или насиље, који врше дискриминацију и/или насиље, и који су посматрачи дискриминације и/или насиља, у циљу ублажавања и отклањања последица и реинтеграције ученика у вршњачку групу и живот школе; појачан васпитни рад одељењског старешине у оквиру одељењске заједнице, укључивање родитеља и заједнички план деловања у спровођењу васпитних мера. Такође, саветодавни рад обухвата и родитеље ученика. Уколико је процена да је са учеником потребан озбиљнији, најчешће терапеутски рад, укључује се и спољашња заштитна мрежа. Реинтеграција ученика најефикасније се одвија кроз одељењску заједницу и укључивање у различите ваннаставне активности које су организоване у школи.

Поступање у интервенцији

Када се дискриминација и/или насиље догоди, а након сазнања и заустављања дискриминаторног и/или насилног понашања (што је обавеза дежурног наставника, одељењског старешине, предметног наставника и сваког запосленог у школи) и смиривања ситуације (раздвајање и разговор са актерима), обаве се консултације у школи (са колегом, са Тимом за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, са психологом, педагогом, директором и школским полицајцем), или са службама изван установе у зависности од сложености ситуације (Центар за социјални рад, Здравствени центар, Министарство унутрашњих послова). Након разјашњавања околности и анализирања чињеница врши се процена нивоа ризика за безбедност ученика и одређују поступци, процедуре и прави план заштите. О дискриминаторном и/или насилном понашању се обавештавају родитељи, са њима се договара о заштитним мерама према ученицима, организује се саветодавни рад са ученицима и родитељима у циљу оснаживања ученика за конструктивног поступања у ситуацијама дискриминације и насиља, а ако је потребно укључује се и спољашња заштитна мрежа (Министарство унутрашњих послова, Здравствени центар, Центар за социјални рад). Такође, предузимају се неопходне законске мере (васпитно - дисциплински поступци против ученика). План заштите подразумева временску динамику остваривања предвиђених мера, након чега се прате ефекати предузетих мера. Сви укључени у План заштите ученика подnose извештај о реализацији договорених активности након чега Тим процењује ефикасност предузетих заштитних мера. Евиденцију о случајевима насиља и нивоа води одељењски старешина и о томе извештава Тим. Уколико се Тим укључује у интервенисање води се посебна евиденција (за случајеве II и III нивоа насиља). Одељењске старешине воде евиденцију о броју, облицима, врстама насилног понашања и о предузетим мерама. Тим води евиденцију на посебним листама за евиденцију насилног понашања, у записницима са састанка Тима где се одређују поступци и мере заштите. Стручни сарадници психолог и педагог воде посебну евиденцију о саветодавном раду са ученицима и родитељима. Документација се чува код стручних сарадника школе. У случају дискриминаторног понашања процену нивоа дискриминације врши Тим за заштиту - прикупља све релевантне податке, консултује, осим директора, одељењског старешину, дежурног наставника, другог запосленог као очевица, представника ученичког парламента. Тим за заштиту информисе родитеље и укључује их у појачан васпитни рад и план заштите од дискриминације. Уколико

у току консултација у установи директор и тим за заштиту, услед сложених околности не могу са сигурношћу да процене ниво дискриминације, као и да одреде одговарајуће мере и активности, у консултације укључују надлежне органе и друге организације и службе: Министарство просвете, Школску управу, Центар за социјални рад, полицију, здравствену службу, Повереника и др. Уочено дискриминаторно понашање сврстава се на основу матрице за процену ризика од дискриминаторног понашања ученика у један од три нивоа дискриминаторног понашања, у зависности од узраста ученика; интензитета, трајања и учесталости дискриминаторног понашања; облика и начина дискриминаторног понашања – узнемиравање и понижавајуће поступање; последица дискриминаторног понашања. За сваки процењени ниво дискриминације директор установе подноси пријаву надлежним органима, организацијама и службама и обавештава Министарство – надлежну Школску управу, у року од 24 сата од догађаја.

План заштите од дискриминације сачињава се за конкретну ситуацију сваког од нивоа и за све учеснике – дискриминисано лице, извршиоца дискриминације и сведоке и садржи све елементе као и план заштите од насиља али са активностима усмереним на промену понашања и ставова који су допринели дискриминаторном понашању. Појачан васпитни рад је по интензитету примерен повреди законске забране. О случајевима дискриминације Тим за заштиту води педагошку документацију и евидентира податке о дискриминисаним лицима, извршиоцима дискриминације, догађају, предузетим радњама. Педагошку документацију води, чува и анализира за потребе установе стручни сарадник психолог и педагог. Тим за заштиту сачињава два пута годишње извештај о остваривању и ефектима програма који директор доставља органу управљања, Савету родитеља и Ученичком парламенту.

17. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА

Могућност сваког детета да стекне основна умења из пре свега базичних спортова кроз редовну наставу физичког васпитања и спортску секцију представља предусловом за стварање спортске културе једне земље. Рад школских спортских секција важан је и за рано препознавање талената у много широј бази него сто су то спортски клубови.

Афирмацијом школских спортских такмичења долази до значајнијег вредновања уложеног труда и рада младих људи у њиховим срединама и самим тим промоција правих вредности.

Потреба за физичком активношћу деце и младих данас је израженија него икад; ниво физичке активности није задовољавајућег обима, ни интензитета. У том смислу, физичко и здравствено васпитање у школама, има и важну компензаторну функцију, тј. од значаја је за корекцију неповољног обрасца физичке активности деце и омладине нарушеног између осталог и лошим условима живота.

Зато је поред квалитетне редовне наставе неопходно ученицима омогућити и понудити велики број ваннаставних активности, конкретно за област физичког и здравственог васпитања, афирмисати школски спорт кроз учешће великог броја ученика у раду школских спортских секција.

Физичко васпитање представља основу школског спорта. Школски спорт и физичко васпитање су међусобно повезани многоструким и сложеним везама и међусобно се допуњују, делећи заједничке темељне циљеве: допринос здрављу и складном развоју личности.

Физичко васпитање омогућава ученицима да стекну базичне кретне вештине и неопходна знања, формирају позитивне ставове према физичкој активности и спорту, припремајући их за активан начин живота. Бављење школским спортом омогућава деци и младима да кроз такмичења различитог нивоа унапреде своје моторичке компетенције, социјалне вештине и самопоштовање.

Школски спорт у први план истиче партиципацију и висок ниво активности свих учесника, уз коришћење инклузивних стратегија које свим ученицима омогућавају да доживе успех. Промовише активно учествовање ученика, јер је то и основни разлог због којег се ученици опредељују за школски спорт (желе да вежбају, играју утакмице, буду активни).

Бављење школским спортом треба да буде забавно, пријатно искуство, које укључује игру, дружење, узајамно помагање и, наравно, учење и напредовање у складу са могућностима. Школски спорт одликује балансиран приступ спортском, школском и личном развоју ученика. Важан је и процес (само бављење спортом, напор који се улаже, радост због нечега што се научило), а не само продукт (резултат, освојено место, медаља). Такође, важан циљ тиче се формирања трајног интересовања за бављење спортом, што може допринети бављењу спортским или рекреативним активностима током целог живота.

Реализација школског спорта

Поред редовних часова, који су у распореду, школски спорт се може реализовати и кроз ванчасовне и ваншколске активности, као што су: упућивање ученика на самостално вежбање, слободне активности – школске спортске секције, кросеви, логоровање, зимовање, спортске активности од значаја за друштвену средину, школска и друга спортска такмичења, приредбе и јавни наступи.

Спортске секције намењене су ученицима који испољавају посебне склоности и интересовања за спорт. Секцију води наставник физичког васпитања према посебно сачињеном програму рада. Наставник приликом израде програма рада секције, мора да узме у обзир карактеристике ученика, материјално-техничке услове рада, као и програм школских спортских такмичења.

Школска спортска такмичења одвијају се на више нивоа:

- унутаршколска (међуодељенска и међуразредна) чији план доноси Стручно веће за физичко васпитање,
- школска такмичења (која организује Спортски савез града Зајечара и Савез за школски спорт Србије) на градском, општинском, окружном и републичком нивоу.

Носиоци реализације школског спорта:

1. наставници физичког васпитања,
2. Спортски савез Града Зајечара,
3. Савез за школски спорт Србије

18.ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Школа прати и активно учествује у дешавањима у локалној заједници. Школа заједно са представницима локалне заједнице и социјалним партнерима планира садржаје и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развој школе.

Аспекти сарадње са локалном заједницом се огледају кроз:

Унапређење материјално – техничке опремљености школе, укључивање ученика у спортска и културна дешавања у локалној заједници, учешће ученика у разним хуманитарним акцијама које се спроводе, стварање безбедног окружења у коме ученици бораве и раде, каријерно вођење ученика, превенцију болести зависности и малолетничке деликвенције, социјални развој ученика, унапређење образовно – васпитног рада школе.

Институције са којима школа сарађује су: Градска управа, основне и средње школе, Библиотека “Светозар Марковић”, ЦЕКИТ, Позориште Тимочке Крајине „Зоран Радмиловић“, Спортски Савез, ПУ Зајечар, Завод за јавно здравље „Тимок“, Црвени Крст, Служба за трансфузију, Саветовалиште за младе, Центар за социјални рад, Факултет за менаџмент, Канцеларија за младе, ЈАЗАС, Национална служба за запошљавање, локални медији, ТОЦ, ЗИ.

19.ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно старатељима ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења.

Сарадња породице и Школе има за циљ редовно и правовремено информисање родитеља о активностима у школи, саветовање и едукацију родитеља за одговорно родитељство, унапређење образовно – васпитног рада, укључивање родитеља у васпитно – образовни рад, праћење напредовања ученика, идентификовање и отклањање евентуалних потешкоћа у учењу и понашању ученика и укључивање родитеља у активности школе.

Сарадња са родитељима ће се одвијати током читаве школске године. Облици сарадње породице и школе су:

- Индивидуална сарадња одељењских старешина и предметних наставника са родитељима,
- Сарадња родитеља и школског психолога,
- Сарадња родитеља са директором и помоћником директора школе,
- Родитељски састанци (редовни и ванредни),
- Рад са родитељима у групама (организовање трибина, радионица и предавања),
- Учешће представника родитеља у раду Школског одбора, Савета родитеља и тимова у школи.

20. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Програм безбедности и здравља на раду обухвата заједничке активности Школе, фирми у којима се изводи практична настава, родитеља и локалне самоуправе усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду, као и значаја поштовања законских аката који реулишу ову област.

Активности које се спроводе у оквиру овог програма су: обука запослених за поштовање прописа из области заштите и безбедности на раду, против пожарне заштите и реаговања у ванредним ситуацијама, пружању прве помоћи. Упознавање и обука ученика за примену мера заштите на раду, као и подизање нивоа свести код ученика о значају поштовања прописа из области заштите и безбедности на раду.

21. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА

Циљ програма социјалне заштите у школи је унапређивање социјалног и породичног статуса ученика како би се створили оптимални услови за раст, развој и напредовање ученика. Поред образовних задатака као примарних, школа има задатак да подстиче и унапређује социјални статус ученика. Такође треба да развија вештине за живот у демократском друштву које се остварују садржајима и активностима којима се доприноси да је ученик способан да активно, компетентно, критички и одговорно учествује у животу школе, заједница којима припада, као и у ширем демократском друштву руководећи се правима и одговорностима које има као припадник заједнице. Прихвата и поштује друге као аутономне и једнако вредне особе. Својим активностима у заједници доприноси заштити и неговању људских права, хуманистичких вредности и основних демократских вредности и принципа. Бирају културе и традиције које ће неговати и афирмисати, поштујући право других да негују и афирмишу другачије културе и традиције. Поштује равноправност различитих заједница и њихових традиција и идентитета. Посебно води рачуна о могућој маргинализацији или дискриминацији своје или других заједница и активно изражава солидарност са онима који су дискриминисани или маргинализовани. У ситуацији када је заинтересован уме да се удружује са другима како би ангажовано, толерантно, аргументовано и критички заступали одређене ставове, интересе и политике поштујући права оних који заступају супротстављене иницијативе, тако и релевантне норме, правила и процедуре за доношење одлука.

Задаци програма социјалне заштите су праћење породичног и социјалног статуса ученика, промена које се током времена дешавају на том плану и спровођење планираних мера. У домену својих могућности школа треба да побољша положај ученика угрожених социо-економском или породичном ситуацијом обезбеђивањем помоћи или упућивањем у надлежне установе. Оснаживање ученика за прихватање и поштовање других као аутономних и једнако вредних особа како би допринели заштити и неговању људских права, хуманистичких вредности и основних демократских вредности и принципа.

Социјална заштита ученика подразумева систем различитих мера и активности чији је циљ пружање подршке ученицима са социјалним проблемима, тј. ученицима који припадају осетљивим групама као што су:

- материјално угрожене породице,
- ученици без родитељског старања,
- породице у којима је родитељ самохран,
- ромске националне мањине,
- лица са инвалидитетом,
- лица са хроничним болестима,
- избегла и расељена лица,

- деца, тј. ученици са сметњама у развоју и поремећајима у понашању.

Активности којима се остварују циљеви и задаци програма социјалне заштите ученика састоје се у:

- пружању помоћи ученицима са поремећајима у понашању,
- пружању помоћи васпитно запуштеним и/или угроженим ученицима, ученицима који долазе из дефицијентних породица или породица са проблематичним односима,
- сарадњи са установама и организацијама које се баве социјалним питањима (Црвени крст, Центар за социјални рад),
- упознавању и праћењу социјалних прилика ученика/упућивање у остваривање социјално-заштитних мера,
- утврђивању социоекономског статуса родитеља,
- упућивању родитеља на остваривање права,
- развијање вредности пријатељства, солидарности и колегијалности,
- прибављање радног материјала за децу лошег материјалног статуса,
- набавка књига,
- гратис путовања на излете, екскурзије,
- осигурање ученика,
- подршка ученицима којима је потребна подршка стручног лица,
- хуманитарне акције на нивоу школе,
- радионице за ученике које имају за циљ развијање емпатије према ученицима из осетљивих група.

ПОМОЋ СОЦИЈАЛНО УГРОЖЕНИМ УЧЕНИЦИМА - Идентификација ученика са одређеним социјалним проблемима врши се стално. Одељењске старешина, стручни сарадници и директор школе, на почетку сваке школске године врше мониторинг социјалног стања ученика и на основу тога сачињавају план деловања. Током године, свака нова ситуација бива опсервирана. Уочене проблеме школа покушава да реши у сарадњи са родитељима (усменим или писменим позивом у школу, информативним разговорима), а уколико резултати изостану, у току школске године укључују се установе и организације социјалне заштите.

ПОМОЋ МАТЕРИЈАЛНО УГРОЖЕНИМ УЧЕНИЦИМА - Идентификација ученика који се налазе у тешкој материјалној ситуацији обавља се како на почетку, тако и током целе године. Школа помаже ученицима у виду набавке уџбеника, помоћи у виду бесплатних екскурзија, излета, информисању ученика и родитеља о стипендијама, утврђивање социоекономског статуса родитеља, упућивање на остваривање социјално-заштитних мера, и др.

Носиоци активности су одељењске старешине, наставници, стручни сарадници, директор школе, чланови тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, чланови тима за инклузију, ученички парламент, родитељи.

22. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА

Циљ здравствене заштите је изграђивање личности, оспособљене да брине за сопствено здравље и развој физичких и психичких способности, као и њихово оспособљавање за здрав живот и рад. Усвајање функционалних знања и вештина од значаја за унапређење и очување здравља и гледање на здравље појединца као на опште добро; подизање и унапређење здравствене свести ученика; здрав развој личности кроз покретање позитивних емоција, формирање правилних ставова према здрављу и животу, спровођење позитивних акција за здравље, усвајање навика које унапређују здравље ученика, наставника, родитеља. Такође,

школа сарађује са здравственом установом у циљу спровођења здравствене заштите ученика (лекарски прегледи, систематски прегледи, вакцинација).

Задаци здравствене заштите су:

- стицање знања, формирање ставова и понашања ученика у складу са здравим начином живота: правилна исхрана; хигијенске навике; физичка активност; превенција болести зависности; хуманизација односа међу половима; квалитетан суживот у заједници; промовисање позитивних социјалних интеракција у циљу очувања здравља; мотивисање и оспособљавање ученика да буду активни учесници у очувању свога здравља, развијање одговорног односа према себи и другима, превенција негативних облика понашања значајних за очување здравља,
- унапређивање хигијенских и радних услова у школи и елиминисање утицаја који штетно делују на здравље,
- остваривање активног односа и узајамне сарадње школе, породице и заједнице ради утицања на развој, заштиту и унапређење здравља ученика.
- сарадња са здравственим установама у спровођењу здравствене заштите ученика, посебно у обављању лекарских прегледа ученика, ученика која иду на вишедневне екскурзије, у спровођењу редовних систематских лекарских прегледа и вакцинација, у складу са законом.

Овим програмом су обухваћени сви ученици и запослени у школи.

Непосредна здравствена заштита ученика се остварује у Дому здравља и обухвата бригу о здрављу и развоју ученика, предузимање мера за спречавање обољења, чување и побољшање здравља, откривање обољења и лечење оболелих.

У оквиру превентивног рада на здравственој заштити ученика обавља се:

- преглед ученика пре уписа у I разред,
- вакцинација и ревакцинација,
- систематски прегледи,
- контролни прегледи ученика код којих се на систематском прегледу пронађе неко обољење,
- прегледи ученика пре спортских такмичења,
- комисијско ослобађање од физичког васпитања (делимично или потпуно),
- контрола санитарно хигијенских услова живота и рада,
- превентивна заштита зуба.

Програм здравствене заштите реализоваће се кроз План и програм рада ОС, кроз часове редовне наставе, Програм школског спорта и спортских активности и предавања за ученике.

Праћење реализације програма здравствене заштите ће се вршити увидом у педагошку документацију - дневнике образовно-васпитног рада, записнике стручних органа и тимова и праћењем реализације планираних активности годишњим планом рада школе.

23. ПРОГРАМ СТИЦАЊА ЗНАЊА И ВЕШТИНА ЗА ПОТРЕБЕ ОДБРАНЕ ЗЕМЉЕ У УСЛОВИМА ВАНРЕДНОГ И РАТНОГ СТАЊА

Одредбама Закона о војној, радној и материјалној обавези ученици средњих школа су дефинисани као категорија грађана која се стицањем практичних знања и вештина кроз систем образовања и васпитања обучава за потребе одбране земље у условима ванредног и ратног стања.

Циљ програма: стварње услови да ученици завршних разреда средње школе стекну основна знања о систему одбране, да са упознају са својим правима и обавезама, као и да развију свест о потреби одбране земље и значају неговања патриотских осећања

Начин реализације програма: Програм се реализује кроз 11 тема и то: Место, улога и задаци Војске Србије у систему безбедности и одбране Републике Србије; Војна обавеза у Републици Србији; Радна и материјална обавеза у Републици Србији; Како постати официр Војске Србије; Како постати професионални војник; Физичка спремност - предуслов за војни позив; Служба осматрања и обавештавања; Облици неоружаног отпора; Бојни отрови, биолошка и запаљива средства; Цивилна заштита; Тактичко-технички зборови.

Релизација тема: факултативно током четири часа одељенског старешине у току школске године, теме су груписане на следећи начин:

час 1 - Место, улога и задаци Војске Србије у систему безбедности и одбране Републике Србије; Војна обавеза у Републици Србији; Радна и материјална обавеза у Републици Србији;

час 2 - Како постати официр Војске Србије; Како постати професионални војник; Физичка спремност - предуслов за војни позив;

час 3 - Служба осматрања и обавештавања; Облици неоружаног отпора; Бојни отрови, биолошка и запаљива средства; Цивилна заштита;

час 4 - Тактичко-технички зборови.

Тактичко-технички зборови се реализују кроз организовану посету јединици Војске Србије у Зајечару.

Носиоци реализације: одељењске старешине завршних разреда.

Помоћ у реализацији програма: наставници устава и права грађана, хемије и биологије

Стручна помоћ у реализацији програма: Центар Министарства одбране у Зајечару и команда јединице Војске Србије у Зајечару.

24. ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Област рада Ученичког парламента је дефинисана Повељом Уједињених нација о правима детета. Према овој Повељи деца имају:

- право на живот
- право на заштиту
- право на развој
- право на учешће

Ученички парламент је законом загарантована формална институција, која ученицима омогућава демократски начин удруживања ради заступања интереса свих ученика у школи, као и учешће ученика у доношењу одлука које се њих непосредно тичу.

Ученички парламент обухвата по 2 представника сваког разреда и из редова тих ученика се бира руководство Парламента, председник и заменик, као и представници за учешће у Школском одбору.

Парламент има Статутарну повељу, поступак избора, мандат председника и начин одлучивања. Председник парламента образује радна тела. О свом раду председник подноси извештај парламенту. Сваке године бирају се нови ученици као представници парламента у школи, а наравно одељења која сматрају да су их њихови представници адекватно представљали, могу да предложе и исте ученике као представнике за наредну школску годину.

ЦИЉ: Афирмација рада Ученичког парламента у школи и активизма младих

ЗАДАЦИ:

1. Укључивање свих ученика школе у изношењу мишљења и доношењу одлука
2. Прихватање права и одговорности у циљу побољшања васпитно-образовног процеса
3. Уважавање личности ученика
4. Искуство тимског рада
5. Побољшање функционалности и продуктивности ученичког Парламента
6. Веће задовољство радом и животом у школи
7. Боље коришћење слободног времена
8. Учесће у реализацији активности планираних Школским развојним планом и Годишњим планом рада школе
9. Могућност утицања на одлуке битне за ученике
10. Квалитетнија сарадња између ученика и наставника
11. Већа информисаност о улози школског полицајца за безбедност ученика

АКТИВНОСТИ:

- 1.1. Промовисање рада Парламента и избор чланства
- 1.2. Усвајање плана рада и Пословника о раду Парламента
- 1.3. Упознавање ученика са Конвенцијом о дечјим правима. Обележавање Дечије недеље
- 2.1. Анализа стања безбедности у школи - Упознавање ученика са Правилником о безбедности
- 2.2. Организовање предавања на тему Рад полиције - упознавање чланова Ученичког парламента са активностима школског полицајца
- 2.3. Анализа успеха и дисциплине на крају првог класификационог периода
- 2.4. Обележавање светског дана борбе против сиве
- 2.5. Анализа предлога ученика за унапређење живота и рада школе
- 3.1. Анализа успеха и владања на другом класификационом периоду
- 3.2. Продубљивање контаката и договора са ученичким парламентима других школа, размена мишљења, идеја и планирање заједничких акција

- 3.3. Организовање предавања од стране представника Полицијске управе на тему појаве дилера дроге у нашем окружењу
- 3.4. Организовање трибина поводом актуелних школских питања

- 4.1. Осмишљавање могућности сврсисходног коришћења слободног времена ученика, промоција и реализација тих идеја
- 4.2. Анализа успеха и дисциплине на крају трећег класификационог периода
- 4.3. Обележавање Светског дана здравља, Светског дана спорта
- 4.4. Анализа предлога ученика за унапређење живота и рада школе
- 4.5. Анализа стања безбедности у школи

- 6.1. Учествовање у акцијама које организује Црвени крст поводом Дана Црвеног крста
- 6.2. Договор о начину прославе матурске забаве
- 5.3. Учешће ученика у семинарима организованим од стране организација које сарађују са школом (Зајечарска иницијатива, Канцеларија за младе, Дом омладине)
- 5.4. Процена рада Парламента

25. МАТУРСКИ И ЗАВРШНИ ИСПИТ

1. ПРОГРАМ МАТУРСКОГ ИСПИТА

ЦИЉ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурским испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању за образовни профил, стекао стручне компетенције прописане Стандардом квалификације – образовног профила.

СТРУКТУРА МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит за ученике који су стекли средње образовање и васпитање по наставном плану и програму/плану и програму наставе и учења образовног профила, састоји се из три дела:

- испит из матерњег језика и књижевности;
- испит за проверу стручно-теоријских знања;
- матурски практични рад.

ПРИРУЧНИК О ПОЛАГАЊУ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит спроводи се у складу са Правилником за образовни профил и Приручником о полагању матурског испита за образовни профил (у даљем тексту: Приручник).

Приручник израђује Завод за унапређивање образовања и васпитања – Центар за стручно образовање и образовање одраслих (у даљем тексту: Центар), у сарадњи са тимом наставника из школа у којима се реализује овај образовни профил.

Приручником се утврђују:

- посебни предуслови за полагање и спровођење матурског испита;
- збирка теоријских задатака за матурски испит;
- листа радних задатака и комбинација, стандардизовани радни задаци и обрасци за оцењивање;
- начини организације и реализације свих делова у оквиру матурског испита.

Центар припрема Приручник и објављује га на званичној интернет страници Завода за унапређивање образовања и васпитања.

ПРЕДУСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Ученик полаже матурски испит у складу са законом. Матурски испит може да полаже ученик који је успешно завршио четири разреда средњег образовања и васпитања по наставном плану и програму за образовни профил.

У Приручнику су утврђени посебни предуслови за полагање матурског испита у складу са наставним планом и програмом.

ОРГАНИЗАЦИЈА МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит спроводи се у школи и просторима где се налазе радна места и услови за реализацију матурског практичног рада за које се ученик образовао у току свог школовања. Матурски испит се организује у школама у три испитна рока која се реализују у јуну, августу и јануару.

За сваког ученика директор школе одређује менторе. Ментори су наставници стручних предмета који су обучавали ученика у току школовања. Они помажу ученику у припремама за полагање испита за проверу стручно-теоријских знања и матурског практичног рада.

У оквиру периода планираног наставним планом и програмом за припрему и полагање матурског испита, школа организује консултације и додатну припрему ученика за полагање испита, обезбеђујући услове у погледу простора, опреме и временског распореда.

Матурски испит за ученика може да траје највише четири дана. У истом дану ученик може да полаже само један део матурског испита.

За сваки део матурског испита директор школе именује стручну испитну комисију, коју чине три члана, као и њихове замене. Сваки део матурског испита се оцењује и на основу тих оцена утврђује се општи успех на матурском испиту.

Сагласност на чланство представника послодаваца у комисији, на предлог школа, даје Унија послодаваца Србије односно Привредна комора Србије односно одговарајуће стручно удружење или комора у сарадњи са Центром. Базу података о члановима испитних комисија – представницима послодаваца води Центар.

ИСПИТ ИЗ МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Циљ испита је провера језичке писмености, познавања књижевности као и опште културе. Испит из матерњег језика и књижевности полаже се писмено.

На испиту ученик обрађује једну од четири понуђене теме. Ове теме утврђује Испитни одбор школе, на предлог стручног већа наставника матерњег језика и књижевности.

Испит из матерњег језика и књижевности траје три сата.

Оцену писаног рада утврђује испитна комисија за матерњи језик и књижевност коју чине три наставника матерњег језика и књижевности. Сваки писани састав прегледају сва три члана комисије и изводе јединствену оцену на основу појединачних оцена сваког члана.

ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО-ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА

Циљ овог дела матурског испита је провера стручно–теоријских знања неопходних за обављање послова и задатака за чије се извршење ученик оспособљава током школовања.

Структура испита за проверу стручно-теоријских знања по образовним профилима

Електротехничар рачунара

На испиту се проверавају знања која се стичу из предмета:

- Рачунарски хардвер
- Оперативни системи
- Одржавање рачунарских система
- Техничка документација

Електротехничар енергетике

На испиту се проверавају знања која се стичу из предмета:

- Електричне инсталације и осветљење
- Електричне машине
- Електроенергетски водови
- Електроенергетска постројења

Електротехничар за електронику на возилима

На испиту се проверавају знања која се стичу из предмета:

- Ото мотори
- Електричне инсталације и уређаји
- Давачи и извршни елементи
- Дизел мотори
- Системи паљења ото мотора
- Системи убризгавања ото мотора
- Електричне машине на возилима
- Моторна возила
- Системи убризгавања дизел мотора
- Системи стабилности

- Системи безбедности и комфора.

Техничар мехатронике

На испиту се проверавају знања која се стичу из предмета:

- Машински елементи
- Хидрауличке и пнеуматске компоненте
- Програмабилни логички контролери
- Електрични погон и опрема у мехатроници
- Системи управљања у мехатроници

Електротехничар информационих технологија

На испиту се проверавају знања која се стичу из предмета:

- Програмирање
- Веб дизајн
- Веб програмирање
- Базе података

Техничар друмског саобраћаја

На испиту се проверавају знања која се стичу из предмета:

- Организација превоза
- Регулисање и безбедност саобраћаја
- Моторна возила
- Саобраћајна инфраструктура

Организација и реализација испита за проверу стручно-теоријских знања

Испит се полаже писмено, решавањем теста за проверу стручно-теоријских знања, који садржи до 50 задатака, а вреднује се са укупно 100 бодова.

Бодови се превде у успех. Скала успешности је петостепена.

Укупан број бодова остварен на тесту	УСПЕХ
до 50	недовољан (1)
50,5–63	довољан (2)
63,5–75	добар (3)
75,5–87	врло добар (4)
87,5–100	одличан (5)

Тест и кључ за оцењивање теста припрема Центар, на основу збирке теоријских задатака за матурски испит и доставља га школама.

Тест садржи познате задатке објављене у збирци (75 бодова) и делимично измењене задатке из збирке (25 бодова).

Тест који ученици решавају садржи задатке којима се испитује достигнутог исхода учења прописаних планом наставе и учења за електротехничар информационих технологија. Тестови су конципирани тако да обухватају све нивое знања и све садржаје који су процењени као темељни и од суштинског значаја за обављање послова и задатака у оквиру занимања као и за наставак школовања у матичној области.

Комисију за преглед тестова чине три наставника стручних предмета.

МАТУРСКИ ПРАКТИЧНИ РАД

Циљ матурског практичног рада је провера стручних компетенција прописаних Стандардом квалификације за образовни профил.

Структура матурског практичног рада по образовним профилима

Електротехничар рачунара

На матурском практичном раду ученик извршава два радна задатка којима се проверавају прописане компетенције.

За проверу прописаних компетенција утврђује се листа стандардизованих радних задатака. Листа стандардизованих радних задатака, критеријуми и обрасци за оцењивање саставни су део Приручника.

Од стандардизованих радних задатака сачињава се одговарајући број комбинација радних задатака за матурски практични рад. Листе стандардизованих радних задатака, комбинације, критеријуми и обрасци за оцењивање саставни су део Приручника.

На основу листе комбинација из Приручника, школа формира школску листу комбинација у сваком испитном року. Број комбинација у школској листи мора бити најмање за 10% већи од броја ученика у одељењу који полажу матурски практичан рад. Ученик извлачи комбинацију радних задатака на дан полагања матурског практичног рада. Први радни задатак се одмах саопштава ученику а други непосредно пред реализацију другог радног задатка. Ученик у једном дану може реализовати само један радни задатак.

Сваки радни задатак може да се оцени са највише 100 бодова.

Оцену о стеченим прописаним компетенцијама које се проверавају у оквиру матурског практичног рада, даје испитна комисија коју чине два наставника ужестручних предмета, од којих је један председник комисије, и представник послодаваца, стручњак у датој области рада.

Сваки члан испитне комисије у свом обрасцу за оцењивање радног задатка утврђује укупан број бодова које ученик остварује извршењем задатка. На основу појединачног бодовања свих чланова комисије утврђује се просечан број бодова за задатак.

Ако је просечни број бодова на појединачном радном задатку, који је кандидат остварио његовим извршењем, мањи од 50, сматра се да кандидат није показао компетентност. У овом случају оцена успеха на матурском практичном раду је недовољан (1).

Када кандидат оствари просечних 50 и више бодова по сваком радном задатку, бодови се преводе у успех према следећој скали:

УКУПАН БРОЈ БОДОВА	УСПЕХ
0–99	недовољан (1)
100–125	довољан (2)
126–151	добар (3)
152–177	врло добар (4)
178–200	одличан (5)

Електротехничар енергетике

На матурском практичном раду ученик извршава два радна задатка којима се проверавају прописане компетенције.

За проверу прописаних компетенција утврђује се листа стандардизованих радних задатака. Листа стандардизованих радних задатака, критеријуми и обрасци за оцењивање саставни су део Приручника.

Од стандардизованих радних задатака сачињава се одговарајући број комбинација радних задатака за матурски практични рад. Листе стандардизованих радних задатака, комбинације, критеријуми и обрасци за оцењивање саставни су део Приручника.

На основу листе комбинација из Приручника, школа формира школску листу комбинација у сваком испитном року. Број комбинација у школској листи мора бити најмање за 10% већи од броја ученика у одељењу који полажу матурски практичан рад. Ученик извлачи комбинацију радних задатака на дан полагања матурског практичног рада. Први радни задатак се одмах саопштава ученику а други непосредно пред реализацију другог радног задатка. Ученик у једном дану може реализовати само један радни задатак.

Сваки радни задатак може да се оцени са највише 100 бодова.

Оцену о стеченим прописаним компетенцијама које се проверавају у оквиру матурског практичног рада, даје испитна комисија коју чине два наставника ужестручних предмета, од којих је један председник комисије, и представник послодаваца, стручњак у датој области рада.

Сваки члан испитне комисије у свом обрасцу за оцењивање радног задатка утврђује укупан број бодова које ученик остварује извршењем задатка. На основу појединачног бодовања свих чланова комисије утврђује се просечан број бодова за задатак.

Ако је просечни број бодова на појединачном радном задатку, који је кандидат остварио његовим извршењем, мањи од 50, сматра се да кандидат није показао компетентност. У овом случају оцена успеха на матурском практичном раду је недовољан (1).

Када кандидат оствари просечних 50 и више бодова по сваком радном задатку, бодови се преводе у успех према следећој скали:

УКУПАН БРОЈ БОДОВА	УСПЕХ
0–99	недовољан (1)
100–125	довољан (2)
126–151	добар (3)
152–177	врло добар (4)
178–200	одличан (5)

Електротехничар за електронику на возилима

На матурском практичном раду ученик извршава један сложени радни задатак којим се проверавају прописане компетенције.

За проверу прописаних компетенција утврђује се листа стандардизованих радних задатака. Листа стандардизованих радних задатака, критеријуми и обрасци за оцењивање саставни су део Приручника.

Од стандардизованих радних задатака сачињава се одговарајући број радних задатака за матурски практични рад. Листа стандардизованих радних задатака, критеријуми и обрасци за оцењивање, саставни су део Приручника.

На основу листе радних задатака из Приручника, школа формира школску листу у сваком испитном року. Број радних задатака у школској листи мора бити најмање за 10% већи од броја ученика у одељењу који полажу матурски практичан рад. Ученик извлачи радни задатак на дан полагања матурског практичног рада.

Радни задатак може да се оцени са највише 100 бодова.

Оцену о стеченим прописаним компетенцијама даје трочлана испитна комисија. Комисију чине два наставника стручних предмета, од којих је један председник комисије, и представник послодаваца, стручњак у датој области рада.

Сагласност на чланство представника послодаваца у комисији, а на предлог школа, даје Унија послодаваца Србије, односно Привредна комора Србије у сарадњи са Центром. Базу података о члановима испитних комисија – представницима послодаваца води Центар.

Сваки члан испитне комисије у свом обрасцу за оцењивање радног задатка утврђује укупан број бодова које ученик остварује извршењем задатка. На основу појединачног бодовања свих чланова комисије, утврђује се просечан број бодова за задатак.

Ако је просечни број бодова на радном задатку, који је кандидат остварио његовим извршењем, мањи од 50, сматра се да кандидат није показао компетентност. У овом случају оцена успеха на матурском практичном раду је недовољан (1).

Када кандидат оствари просечних 50 и више бодова на задатку, сматра се да је показао компетентност.

Бодови се преводе у успех према следећој скали:

УКУПАН БРОЈ БОДОВА	УСПЕХ
50–63	недовољан (1)
64–77	довољан (2)
78–90	добар (3)
91–100	врло добар (4)
50–63	одличан (5)

Техничар мехатронике

На матурском практичном раду ученик извршава два радна задатка којим се проверавају прописане компетенције.

За проверу прописаних компетенција утврђује се листа стандардизованих радних задатака. Од стандардизованих радних задатака сачињава се одговарајући број комбинација радних задатака за матурски практични рад. Листе стандардизованих радних задатака, комбинације, критеријуми и обрасци за оцењивање саставни су део Приручника.

На основу листе комбинација из Приручника, школа формира школску листу комбинација у сваком испитном року. Број комбинација у школској листи мора бити најмање за 10% већи од броја ученика у одељењу који полажу матурски практичан рад. Ученик извлачи комбинацију радних задатака на дан полагања матурског практичног рада.

Сваки радни задатак може да се оцени са највише 100 бодова.

Оцену о стеченим прописаним компетенцијама даје трочлана испитна комисија. Комисију чине два наставника стручних предмета, од којих је један председник комисије, и представник послодаваца, стручњак у датој области рада.

Сагласност на чланство представника послодаваца у комисији, на предлог школа, даје Унија послодаваца Србије, односно Привредна комора Србије у сарадњи са Центром. Базу података о члановима испитних комисија – представницима послодаваца води Центар.

Сваки члан испитне комисије у свом обрасцу за оцењивање радног задатка утврђује укупан број бодова које ученик остварује извршењем задатка. На основу појединачног бодовања свих чланова комисије, утврђује се просечан број бодова за задатак.

Ако је просечни број бодова на појединачном радном задатку, који је кандидат остварио његовим извршењем, мањи од 50, сматра се да кандидат није показао компетентност. У овом случају оцена успеха на матурском практичном раду је недовољан (1).

Када кандидат оствари просечних 50 и више бодова по задатку, сматра се да је показао компетентност.

Бодови се преводе у успех према следећој скали:

<u>УКУПАН БРОЈ БОДОВА</u>	<u>УСПЕХ</u>
0–99	недовољан (1)
100–125	довољан (2)
126–151	добар (3)
152–177	врло добар (4)
178–200	одличан (5)

Електротехничар информационих технологија

На матурском практичном раду ученик извршава два радна задатка којим се проверавају прописане компетенције.

За проверу прописаних компетенција утврђује се листа стандардизованих радних задатака. Листа стандардизованих радних задатака, критеријуми и обрасци за оцењивање саставни су део Приручника.

Од стандардизованих радних задатака сачињава се одговарајући број комбинација радних задатака за матурски практични рад. Листе стандардизованих радних задатака, комбинације, критеријуми и обрасци за оцењивање саставни су део Приручника.

На основу листе комбинација из Приручника, школа формира школску листу комбинација у сваком испитном року. Број комбинација у школској листи мора бити најмање за 10% већи од броја ученика у одељењу који полажу матурски практичан рад. Ученик извлачи комбинацију радних задатака на дан полагања матурског практичног рада. Први радни задатак се одмах саопштава ученику а други непосредно пред реализацију другог радног задатка. Ученик у једном дану може реализовати само један радни задатак.

Сваки радни задатак може да се оцени са највише 100 бодова.

Оцену о стеченим прописаним компетенцијама које се проверавају у оквиру матурског практичног рада, даје испитна комисија коју чине два наставника ужестручних предмета, од којих је један председник комисије, и представник послодаваца, стручњак у датој области рада.

Сваки члан испитне комисије у свом обрасцу за оцењивање радног задатка утврђује укупан број бодова које ученик остварује извршењем задатка. На основу појединачног бодовања свих чланова комисије утврђује се просечан број бодова за задатак.

Ако је просечни број бодова на појединачном радном задатку, који је кандидат остварио његовим извршењем, мањи од 50, сматра се да кандидат није показао компетентност. У овом случају оцена успеха на матурском практичном раду је недовољан (1).

Када кандидат оствари просечних 50 и више бодова по сваком радном задатку, бодови се преводе у успех према следећој скали:

УКУПАН БРОЈ БОДОВА	УСПЕХ
0–99	недовољан (1)
100–125	довољан (2)
126–151	добар (3)
152–177	врло добар (4)
178–200	одличан (5)

Техничар друског саобраћаја

На матурском практичном раду ученик извршава један сложени радни задатак којим се проверавају прописане компетенције.

За проверу прописаних компетенција утврђује се листа стандардизованих радних задатака. Листа стандардизованих радних задатака, критеријуми и обрасци за оцењивање саставни су део Приручника.

Број понуђених радних задатака мора бити најмање за 10% већи од броја ученика у одељењу који полажу матурски практичан рад. Ученик извлачи радни задатак на дан полагања матурског практичног рада.

Радни задатак може да се оцени са највише 100 бодова.

Оцену о стеченим прописаним компетенцијама које се проверавају у оквиру матурског практичног рада, даје испитна комисија коју чине два наставника ужестручних предмета, од којих је један председник комисије, и представник послодавца, стручњак у датој области рада.

Сваки члан испитне комисије у свом обрасцу за оцењивање радног задатка утврђује укупан број бодова које ученик остварује извршењем задатка. На основу појединачног бодовања свих чланова комисије утврђује се просечан број бодова за задатак.

Ако је просечни број бодова на радном задатку, који је кандидат остварио његовим извршењем, мањи од 50, сматра се да кандидат није показао компетентност. У овом случају оцена успеха на матурском практичном раду је недовољан (1).

Бодови се преводе у успех према следећој скали:

УКУПАН БРОЈ БОДОВА	УСПЕХ
до 49	недовољан (1)
50-63	довољан (2)
64-77	добар (3)
78-90	врло добар (4)
91-100	одличан (5)

УСПЕХ НА МАТУРСКОМ ИСПИТУ

Након реализације појединачних делова матурског испита комисија утврђује и евидентира успех ученика.

На основу резултата свих појединачних делова Испитни одбор утврђује општи успех ученика на матурском испиту.

Општи успех на матурском испиту исказује се једном оценом као аритметичка средња вредност оцена добијених на појединачним деловима матурског испита у складу са Законом.

Ученик је положио матурски испит ако је из свих појединачних делова матурског испита добио позитивну оцену.

Ученик који је на једном или два појединачна дела матурског испита добио недовољну оцену упућује се на полагање поправног или поправних испита.

ДИПЛОМА И УВЕРЕЊЕ

Ученик који је положио матурски испит, стиче право на издавање Дипломе о стеченом средњем образовању за одговарајући образовни профил.

Уз диплому ученик добија и Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил.

У оквиру Развојног плана школе 2022-2027, области Програмирање, планирање и извештавање (Школски програм и годишњи план рада) и Настава и учење планиране су активности за припрему и спровођење државне матуре.

2. ПРОГРАМ ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Програм завршног испита за образовни профил возач моторних возила

ЦИЉ ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Завршним испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању за образовни профил возач моторних возила, стекао стручне компетенције прописане Стандардом квалификације – возач моторних возила („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 8/18).

СТРУКТУРА ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Завршни испит за ученике који су стекли средње образовање и васпитање по наставном плану и програму за образовни профил возач моторних возила реализује се кроз практични рад.

ПРИРУЧНИК О ПОЛАГАЊУ ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Завршни испит спроводи се у складу са овим правилником и Приручником о полагању завршног испита за образовни профил возач моторних возила (у даљем тексту: Приручник).

Приручник израђује Завод за унапређивање образовања и васпитања – Центар за стручно образовање и образовање одраслих (у даљем тексту: Центар), у сарадњи са тимом наставника из школа у којима се реализује овај образовни профил.

Приручник садржи посебне предуслове за полагање завршног испита, оквир са критеријумима за оцењивање компетенција, стандардизоване радне задатке за практични рад и обрасце за оцењивање.

Центар, за сваку школску годину, припрема Приручник и објављује га на званичној интернет страници Завода за унапређивање образовања и васпитања.

ПРЕДУСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Ученик полаже завршни испит у складу са Законом. Завршни испит може да полаже ученик који је успешно завршио три разреда средњег образовања и васпитања по наставном плану и програму за образовни профил возач моторних возила.

У Приручнику су утврђени посебни предуслови за полагање завршног испита у складу са наставним планом и програмом.

ОРГАНИЗАЦИЈА ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Завршни испит се спроводи у школи, на полигону за обуку вожње, саобраћајницама и просторима где се налазе услови за које се ученик образовао у току свог школовања. Завршни испит за ученика може трајати највише два дана.

За сваког ученика директор школе именује ментора. Ментор је наставник стручних предмета који је обучавао ученика у току школовања. Ментор помаже ученику у припремама за полагање завршног испита у периоду предвиђеном Наставним планом и програмом.

Директор именује стручну испитну комисију састављену од три члана, као и њихове заменике. Испитна комисија даје оцену о стечености прописаних компетенција. Комисију чине:

- два наставника стручних предмета за образовни профил, од којих је један председник комисије;
- представник послодаваца – стручњак у области на коју се односи радни задатак, а који није обучавао ученика у предузећу.

Сагласност на чланство представника послодаваца у комисији, на предлог школа, даје Унија послодаваца Србије односно Привредна комора Србије у сарадњи са Центром. Базу података о члановима испитних комисија, представницима послодаваца, води Центар.

Ученик који је завршио трећи разред и пријавио полагање завршног испита, стиче право да приступи полагању завршног испита. У оквиру периода планираног наставним планом и програмом за припрему и полагање завршног испита, школа организује консултације и додатну припрему ученика за све радне задатке, обезбеђујући потребне услове у погледу простора, опреме и временског распореда.

РАДНИ ЗАДАЦИ

Завршни испит се састоји из два дела којима се проверавају прописане стручне компетенције. У првом делу ученик извршава један радни задатак којим се врши стандардизована провера компетенције Управљање теретним моторним возилом (практични део возачког испита). Други део се састоји из једног сложеног радног задатка којим се проверавају остале стручне компетенције прописане Стандардом квалификације.

Провера прописаних компетенција спроводи се на основу листе стандардизованих радних задатака, која је саставни део Приручника. Ученик извлачи радни задатак непосредно пред полагање завршног испита. Број понуђених радних задатака, за ученике једног одељења који полажу завршни испит, мора бити најмање 10% већи од броја ученика уз услов да ученици раде различите задатке.

ОЦЕЊИВАЊЕ ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Оцењивање завршног испита се врши провером компетенција на првом и другом делу завршног испита.

Оцењивање на завршном испиту спроводи испитна комисија, на основу критеријума дефинисаних Приручником. Ученик је положио први део завршног испита уколико је комисија његову компетентност проценила оценом „положио”. Успех на другом делу завршног испита зависи од броја бодова које је ученик стекао извршавањем радног задатка.

Радни задатак се може оценити са највише 100 бодова.

Сваки члан испитне комисије у свом обрасцу за оцењивање радног задатка утврђује укупан број бодова. На основу појединачног бодовања свих чланова комисије утврђује се просечан број бодова за задатак.

Када кандидат извршењем радног задатка оствари просечних 50 и више бодова, сматра се да је показао компетентност. Уколико је просечан број бодова на радном задатку мањи од 50, сматра се да кандидат није показао компетентност.

Бодови се преводе у успех према следећој скали:

УКУПАН БРОЈ БОДОВА	УСПЕХ
до 49	недовољан (1)
50-63	довољан (2)
64-77	добар (3)
78-90	врло добар (4)
91-100	одличан (5)

Успешно положен завршни испит подразумева остварену компетентност на оба дела испита, а оцена се изводи на основу успеха на другом делу испита.

ДИПЛОМА И УВЕРЕЊЕ

Ученик који је положио завршни испит стиче право на издавање Дипломе о стеченом средњем образовању за одговарајући образовни профил.

Уз Диплому школа ученику издаје Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил.

26. ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Активности праћења	Начин праћења	Време праћења	Носиоци активности
Реализација часова редовне, додатне и допунске наставе и слободних активности	Увидом у евиденцију у: 1.Књизи евиденције о образовно-васпитном раду у средњој школи 2.Књизи о евиденцији осталих облика о-в. рада	1.Континуирани свакодневни увид 2.Сумарни преглед на крају класифик. периода	1. Резредне старешине 2. Предметни наставници 3. Директор 4. Помоћник директора 5. Психолог
Припремљеност наставника за час и услови извођења наставе (уважавање дидактичких принципа)	1.Увидом у припреме за час предметних наставника 2. Обилазак часова према распореду обилазака и указаној потреби	У току целе школске године	1. Директор 2. Помоћник директора 3. Психолог 4. Ментори приправника
Реализација садржаја редовне, допунске и додатне наставе и слободних активности (облици, методе, средства)	1.Увидом у евидентирани садржај у: - Књизи евиденције о образовно-васпитном раду у средњој школи - Књизи о евиденцији осталих облика о-в. рада 3.Обилазак часова	У току целе школске године	1. Директор 2. Помоћник директора 3. Психолог 4. Ментори приправника
Праћење напредовања ученика	1. Увидом у евиденцију у : - Књизи евиденције о образовно-васпитном раду у средњој школи - Личним евиденцијама психолога и директора 2. Обилазак часова 3 Евиденција о резултатима са такмичења	Континуирано у току школске године и периодично на класификационим периодима	1. Директор, 2. Помоћник директора, 3. Школски психолог
Реализација завршних и матурских испита	Увидом у записнике комисија о завршним и матурским испитима	Након завршених испита	1. Разредне старешине, 2. Предметни наставници, 3. Директор
Сарадња са родитељима	1.Увидом у евиденцију сарадње родитеља са школом (присуство родитељским	У току целе школске године	1. Резредне старешине 2. Предметни наставници 3. Директор

	састанцима, отвореним вратима, индивидуални контакт са разред. стар, предметним наставницима, диретором, психологом) у Књизи евиденције о образ-васп. раду у сред. шк. и личној евиденцији наставника, директора, психолога		4. Помоћник директора 5. Школски психолог
Реализација екскурзија, излета и стручних посета	Извештаји Наст. већу, Школском одбору и Савету родитеља	Након реализације	Вођа пута и разредне старешине
Сарадња школе и локалне заједнице	1. Увидом у евиденцију у Књизи евиденције о образовно-васпитном раду у средњој школи 2. Извештаји о реализацији акција	Након реализације активности	1. Разредне старешине 2. Помоћник директора 3. Директор

САДРЖАЈ

1.	УВОД.....	2
2.	ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	2
3.	СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	7
4.	НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КОЈЕ ШКОЛА ОСТВАРУЈЕ.....	8
5.	ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА.....	9
6.	ПРЕГЛЕД ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА, ОБАВЕЗНИХ – ИЗБОРНИХ i ИЗБОРНИХ ПРОГРАМА ПО ПОДРУЧЈИМА РАДА И ОБРАЗОВНИМ ПРОФИЛИМА.....	10
	6.1. ПОДРУЧЈЕ РАДА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА.....	10
	6.2. ПОДРУЧЈЕ РАДА САОБРАЋАЈ.....	25
7.	ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА.....	31
8.	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	33
9.	ОСТАЛИ ОБАВЕЗНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА – ПРОГРАМ ДОДАТНЕ, ДОПУНСКЕ И ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ.....	49
10.	ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ КОЈИМА СЕ РАЗВИЈАЈУ СПОСОБНОСТИ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА, ТИМСКИ РАД, САМОИНИЦИЈАТИВА И ПОДСТИЦАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА.....	50
11.	ФАКУЛТАТИВНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ.....	52
12.	ФАКУЛТАТИВНИ ВАННАСТАВНИ ОБЛИЦИ.....	52
	12.1. ПРОГРАМ КУЛТУРНЕ И ЈАВНЕ ДЕЛАТНОСТИ ШКОЛЕ.....	52
	12.2. ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ.....	53
	12.3. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА.....	54
13.	ПРОГРАМ КАРИЈЕРНОГ ВОЂЕЊА И САВЕТОВАЊА.....	56
14.	ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	57
15.	ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА.....	58
16.	ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДИСКРИМИНАТОРНОГ ПОНАШАЊА И ВРЕЂАЊА УГЛЕДА, ЧАСТИ ИЛИ ДОСТОЈАНСТВА ЛИЧНОСТИ.....	59
17.	ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА.....	63
18.	ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ.....	65
19.	ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ.....	65
20.	ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ.....	66
21.	ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА.....	66
22.	ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА.....	67
24.	ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА.....	70
25.	МАТУРСКИ И ЗАВРШНИ ИСПИТ.....	72
	1. ПРОГРАМ МАТУРСКОГ ИСПИТА.....	72
	2. ПРОГРАМ ЗАВРШНОГ ИСПИТА.....	80
26.	ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	82

Прилози:

- Програм предмета за образовни профил електротехничар рачунара
- Програм предмета за образовни профил електротехничар енергетике
- Програм предмета за образовни профил електротехничар за електронику на возилима
- Програм предмета за образовни профил техничар мехатронике
- Програм предмета за образовни профил електротехничар информационих технологија
- Програм предмета за образовни профил техничар друмског саобраћаја
- Програм предмета за образовни профил возач моторних возила